

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Національний банк України

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 29, ст.238)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 1458-III від 17.02.2000, ВВР, 2000, № 14-15-16, ст.121
№ 1658-III від 20.04.2000, ВВР, 2000, № 29, ст.230
№ 1919-III від 13.07.2000, ВВР, 2000, № 42, ст.351
№ 2121-III від 07.12.2000, ВВР, 2001, № 5-6, ст.30
№ 2740-III від 20.09.2001, ВВР, 2002, № 5, ст.30
№ 2922-III від 10.01.2002, ВВР, 2002, № 17, ст.117
№ 1416-IV від 03.02.2004, ВВР, 2004, № 19, ст.256
№ 3163-IV від 01.12.2005, ВВР, 2006, № 12, ст.100
№ 3235-IV від 20.12.2005, ВВР, 2006, № 9, № 10-11, ст.96}

{Додатково див. ст. 97 Закону
№ 489-V від 19.12.2006, ВВР, 2007, № 7-8, ст.66}

{Додатково див. Рішення Конституційного Суду
№ 6-рп/2007 від 09.07.2007}

{Із змінами, внесеними згідно із Законом
№ 639-VI від 31.10.2008, ВВР, 2009, № 14, ст.181 - зміни діють не пізніше ніж до 1
січня 2011 року}

{Додатково див. Закон
№ 835-VI від 26.12.2008, ВВР, 2009, № 20, № 21-22, ст.269}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 800-VI від 25.12.2008, ВВР, 2009, № 19, ст.257
№ 1131-VI від 17.03.2009, ВВР, 2009, № 31, ст.454
№ 1533-VI від 23.06.2009, ВВР, 2009, № 52, ст.763
№ 1608-VI від 21.08.2009, ВВР, 2010, № 4, ст.15}

{Щодо визнання конституційними окремих положень див. Рішення Конституційного
Суду
№ 13-рп/2010 від 11.05.2010}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2388-VI від 01.07.2010, ВВР, 2010, № 37, ст.496
№ 2457-VI від 08.07.2010, ВВР, 2010, № 48, ст.564
№ 2478-VI від 09.07.2010, ВВР, 2010, № 49, ст.570
№ 2856-VI від 23.12.2010, ВВР, 2011, № 29, ст.272
№ 3024-VI від 15.02.2011, ВВР, 2011, № 36, ст.362
№ 3394-VI від 19.05.2011, ВВР, 2011, № 47, ст.533
№ 3828-VI від 06.10.2011, ВВР, 2012, № 21, ст.204
№ 4395-VI від 09.02.2012, ВВР, 2012, № 40, ст.479
№ 4452-VI від 23.02.2012, ВВР, 2012, № 50, ст.564
№ 5042-VI від 04.07.2012, ВВР, 2013, № 26, ст.264
№ 5103-VI від 05.07.2012, ВВР, 2013, № 30, ст.346
№ 5178-VI від 06.07.2012, ВВР, 2013, № 39, ст.517
№ 5284-VI від 18.09.2012, ВВР, 2013, № 37, ст.488
№ 5285-VI від 18.09.2012, ВВР, 2013, № 37, ст.489
№ 5411-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 42, ст.587
№ 5463-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 4, ст.61
№ 5480-VI від 06.11.2012, ВВР, 2013, № 50, ст.696
№ 5518-VI від 06.12.2012, ВВР, 2014, № 8, ст.90
№ 399-VII від 04.07.2013, ВВР, 2014, № 14, ст.255
№ 1586-VII від 04.07.2014, ВВР, 2014, № 33, ст.1162
№ 1702-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 50-51, ст.2057
№ 78-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст.41
№ 80-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 5, ст.37
№ 213-VIII від 02.03.2015, ВВР, 2015, № 22, ст.145
№ 541-VIII від 18.06.2015, ВВР, 2015, № 32, ст.315
№ 629-VIII від 16.07.2015, ВВР, 2015, № 43, ст.386
№ 889-VIII від 10.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.43
№ 911-VIII від 24.12.2015, ВВР, 2016, № 5, ст.50
№ 1670-VIII від 06.10.2016, ВВР, 2016, № 48, ст.808
№ 1774-VIII від 06.12.2016, ВВР, 2017, № 2, ст.25
№ 2148-VIII від 03.10.2017, ВВР, 2017, № 40-41, ст.383
№ 2155-VIII від 05.10.2017, ВВР, 2017, № 45, ст.400
№ 2163-VIII від 05.10.2017, ВВР, 2017, № 45, ст.403}

№ 2210-VIII від 16.11.2017, ВВР, 2018, № 6-7, ст.38
 № 2258-VIII від 21.12.2017, ВВР, 2018, № 9, ст.50
 № 2277-VIII від 06.02.2018, ВВР, 2018, № 11, ст.58
 № 2473-VIII від 21.06.2018, ВВР, 2018, № 30, ст.239
 № 2491-VIII від 05.07.2018, ВВР, 2018, № 46, ст.369
 № 2646-VIII від 06.12.2018, ВВР, 2019, № 4, ст.32
 № 79-IX від 12.09.2019, ВВР, 2019, № 44, ст.277
 № 114-IX від 19.09.2019, ВВР, 2019, № 45, ст.289
 № 122-IX від 20.09.2019, ВВР, 2019, № 44, ст.278
 № 124-IX від 20.09.2019, ВВР, 2019, № 46, ст.295
 № 361-IX від 06.12.2019, ВВР, 2020, № 25, ст.171
 № 524-IX від 04.03.2020, ВВР, 2020, № 38, ст.279
 № 533-IX від 17.03.2020, ВВР, 2020, № 17, ст.106
 № 590-IX від 13.05.2020, ВВР, 2020, № 40, ст.314
 № 738-IX від 19.06.2020
 № 1052-IX від 03.12.2020, ВВР, 2021, № 6, ст.45
 № 1349-IX від 19.03.2021, ВВР, 2021, № 24, ст.205 - вводить в дію з 14.07.2021
 № 1587-IX від 30.06.2021,
 № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022
 № 1780-IX від 23.09.2021, ВВР, 2021, № 51, ст.421
 № 1811-IX від 19.10.2021, ВВР, 2022, № 1, ст.1
 № 1882-IX від 16.11.2021
 № 1953-IX від 14.12.2021
 № 2075-IX від 17.02.2022
 № 2118-IX від 03.03.2022
 № 2120-IX від 15.03.2022
 № 2463-IX від 27.07.2022
 № 2516-IX від 15.08.2022
 № 2801-IX від 01.12.2022
 № 2849-IX від 13.12.2022
 № 2888-IX від 12.01.2023
 № 3035-IX від 11.04.2023
 № 3156-IX від 10.06.2023
 № 3498-IX від 22.11.2023
 № 3518-IX від 09.12.2023
 № 3624-IX від 21.03.2024}

{У статтях 1, 7, 9, 15, 25, 26, 41, 42, 55, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 65, 67 слова "фінансово-кредитна установа", "та фінансово-кредитні установи", "інші фінансово-кредитні установи", "та інші фінансово-кредитні установи", "а також інші фінансово-кредитних установ" у відповідних відмінках виключено на підставі Закону № 1919-III від 13.07.2000}

{У тексті Закону слова "засоби масової інформації" в усіх відмінках і числах замінено словом "медіа" згідно із Законом № 2849-IX від 13.12.2022}

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Терміни та поняття

{Абзаци тридцять дев'ятий - сорок другий статті 1 вважати відповідно частинами другою - п'ятою згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

У цьому Законі терміни та поняття вживаються у такому значенні:

{Абзац другий статті 1 виключено на підставі Закону № 2922-III від 10.01.2002}

банківські метали - золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів;

{Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

банківське регулювання - одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства;

банківський нагляд - система контролю та активних впорядкованих дій Національного банку України, спрямованих на забезпечення дотримання банками та іншими особами, стосовно яких Національний банк України здійснює наглядову діяльність законодавства України і встановлених нормативів, з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників та кредиторів банку;

{Абзац п'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

{Визначення терміна "валютні цінності" статті 1 виключено на підставі Закону № 2473-VIII від 21.06.2018}

відкритий ринок - ринок, на якому здійснюються операції з купівлі-продажу цінних паперів між особами, що не є первинними кредиторами та позичальниками, і коли кошти внаслідок продажу цінних паперів на такому ринку надходять на користь держателя цінних паперів, а не їх емітента. Використовується центральними банками для купівлі-продажу, як правило, короткострокових державних цінних паперів з метою регулювання грошової маси. Внаслідок купівлі збільшується вкладення коштів в економіку, внаслідок продажу - зменшується;

валютна позиція - співвідношення вимог та зобов'язань банку в кожній іноземній валюті та в кожному банківському металі. При їх рівності позиція вважається закритою, при нерівності - відкритою. Відкрита позиція є короткою, якщо обсяг зобов'язань за іноземними валютами та

банківськими металами перевищує обсяг вимог, і довгою, якщо обсяг вимог за іноземними валютами та банківськими металами перевищує обсяг зобов'язань;

{Абзац восьмий статті 1 в редакції Закону № 1533-VI від 23.06.2009}

грошово-кредитна політика - комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на забезпечення цінової стабільності шляхом використання інструментів грошово-кредитної політики;

{Визначення терміна в редакції Законів № 2478-VI від 09.07.2010, № 1811-IX від 19.10.2021}

грошово-кредитні зобов'язання - валюта в обігу, фінансові вимоги до Національного банку України, за винятком зобов'язань Національного банку України перед Кабінетом Міністрів України та міжнародними фінансовими організаціями;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

грошовий сурогат - будь-які документи у вигляді грошових знаків, що відрізняються від грошової одиниці України, випущені в обіг не Національним банком України і виготовлені з метою здійснення платежів в господарському обороті, крім валютних цінностей;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

{Визначення терміна "девізна валютна політика" виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Визначення терміна "дисконтна валютна політика" виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

золотовалютний резерв - резерви України, відображені у балансі Національного банку України, що включають в себе активи, визнані світовим співтовариством як міжнародні і призначені для міжнародних розрахунків;

{Абзац статті 1 виключено на підставі Закону № 2922-III від 10.01.2002}

контроль за проведенням грошово-кредитної політики - щорічне оцінювання узгодженості реалізації Національним банком України грошово-кредитної політики з досягненням у середньостроковій перспективі інфляційних цілей, визначених Основними засадами грошово-кредитної політики, з урахуванням поточного і прогнозованого економічного та фінансового розвитку України та світу з метою виконання Національним банком України своєї основної функції;

{Частину першу статті 1 доповнено терміном згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

кредитор останньої інстанції - Національний банк України, до якого може звернутися банк для отримання рефінансування в разі вичерпання інших можливостей рефінансування;

{Визначення терміна в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

казначейські зобов'язання - боргові цінні папери, що емітуються державою в особі її уповноважених органів, розміщуються виключно на добровільних засадах серед фізичних та юридичних осіб і засвідчують внесення їх власниками грошових коштів до бюджету та дають право на отримання фінансового доходу або інші майнові права, відповідно до умов їх випуску;

металеві рахунки - рахунки, які відкриваються уповноваженими банками України для обліку операцій, що здійснюються з банківськими металами;

міжнародні стандарти аудиту - прийняті Міжнародною федерацією бухгалтерів документи, що визначають стандарти аудиту;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

{Визначення терміна "міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту" виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

міжнародні стандарти фінансової звітності - прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, що визначають стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

нереалізовані доходи/витрати - доходи/витрати від переоцінки фінансових активів та зобов'язань, монетарного золота та банківських металів, а також доходи/витрати від купівлі іноземної валюти, монетарного золота та банківських металів, якщо такі операції здійснюються не за офіційним валютним курсом;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

{Визначення терміна "основні засади грошово-кредитної політики" виключено на підставі Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

облікова ставка Національного банку України - один із монетарних інструментів, за допомогою якого Національний банк України встановлює для банків та інших суб'єктів грошово-кредитного ринку орієнтир щодо вартості залучених та розміщених грошових коштів;

{Визначення терміна в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

облікові системи - сукупність відносин щодо формування, оброблення, зберігання та передавання інформації між державними органами, фінансовими установами, іншими юридичними особами під час реалізації державних проектів;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 5518-VI від 06.12.2012}

офіційне видання Національного банку України - друковане видання Національного банку, зареєстроване у встановленому порядку;

{Визначення терміна в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

офіційний валютний курс - курс валюти, офіційно встановлений Національним банком України як уповноваженим органом держави;

охорона цінностей та об'єктів - організація та практичне здійснення Національним банком заходів охорони щодо визначених і належних йому будівель, споруд, територій, транспортних засобів, валютних цінностей, цінних паперів та іншого рухомого і нерухомого майна, спрямованих на недопущення чи припинення протиправних дій щодо них, забезпечення їх недоторканності та цілісності, припинення несанкціонованого доступу до них третіх осіб, а також на забезпечення особистої безпеки, життя та здоров'я працівників Національного банку;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 5103-VI від 05.07.2012}

платіжний баланс - сукупність економічних операцій, які проводяться між резидентами та нерезидентами за певний період часу. У платіжному балансі відображаються операції з товарами, послугами, первинними та вторинними доходами, операції, пов'язані з фінансовими вимогами і зобов'язаннями щодо інших країн світу;

{Визначення терміна в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

реалізовані доходи/витрати - доходи/витрати від переоцінки під час вибуття переоцінених фінансових активів і зобов'язань, монетарного золота та банківських металів;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

резервна позиція в Міжнародному валютному фонді (далі - МВФ) - вимоги держави-члена до МВФ, що визначаються як різниця між квотою та авуарами МВФ в її (держави-члена) валюті за мінусом грошових авуарів МВФ, отриманих державою-членом у вигляді кредитів МВФ та залишків на рахунку МВФ № 2, що не перевищує однієї десятої процента від квоти держави-члена;

ставки рефінансування Національного банку України - виражена у відсотках плата за кредити, що надаються банкам, яка встановлюється Національним банком України з метою впливу на грошовий оборот та кредитування;

{Визначення терміна із змінами, внесеними згідно із Законами № 2478-VI від 09.07.2010, № 541-VIII від 18.06.2015}

спеціальні права запозичення - міжнародно визнаний резервний актив, створений МВФ на доповнення існуючих міжнародно визнаних резервних активів;

{Визначення терміна в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Абзац статті 1 виключено на підставі Закону № 2922-III від 10.01.2002}

фінансова стабільність - стан фінансової системи, в якому вона здатна належним чином забезпечити можливість ефективно виконувати свої ключові функції, такі як фінансове посередництво та забезпечення здійснення платежів, і таким чином сприяти стійкому економічному зростанню, а також протистояти негативному впливу кризових явищ на економіку;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

цінова стабільність - збереження купівельної спроможності національної валюти шляхом підтримання у середньостроковій перспективі (від 3 до 5 років) низьких, стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін.

{Визначення терміна в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

{Абзац статті 1 виключено на підставі Закону № 2922-III від 10.01.2002}

Терміни "асоційована особа", "банківська група", "істотна участь" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про банки і банківську діяльність".

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2277-VIII від 06.02.2018, № 1811-IX від 19.10.2021; абзац тридцять дев'ятий статті 1 вважати частиною другою згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021; частина друга статті 1 в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

Термін "валютні цінності" розуміється у значенні, визначеному Законом України "Про валюту і валютні операції".

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 2473-VIII від 21.06.2018; абзац сороковий статті 1 вважати частиною третьою згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021; нову редакцію абзацу див. в Законі № 1591-IX від 30.06.2021}

Терміни "врегулювання простроченої заборгованості", "реєстр колекторських компаній" та "колекторська компанія" вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про споживче кредитування".

{Частину першу статті 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1349-IX від 19.03.2021 - вводить в дію з 14.07.2021; абзац сорок перший статті 1 вважати частиною четвертою згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

Терміни "авторизація діяльності", "надавач платіжних послуг", "нефінансова платіжна послуга", "обмежені платіжні послуги", "оверсайт платіжної інфраструктури", "оператор платіжної системи", "технологічний оператор платіжних послуг", "платіжний інструмент", "платіжний ринок", "платіжна послуга", "Реєстр платіжної інфраструктури", "учасники платіжного ринку" та "цифрові гроші Національного банку" вживаються у цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про платіжні послуги".

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022; абзац статті 1 вважати частиною п'ятою згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

Терміни "авторизація", "Кредитний реєстр Національного банку України", "фінансова послуга", "фінансова установа", "супровідні послуги" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії".

{Статтю 1 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

Стаття 2. Правова основа діяльності Національного банку України

Національний банк України (далі - Національний банк) є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Місцезнаходження Ради Національного банку України (далі - Рада Національного банку), Правління Національного банку України (далі - Правління Національного банку) та центрального апарату Національного банку - місто Київ.

{Частина друга статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 3. Статутний капітал

Національний банк має статутний капітал, що є державною власністю.

Розмір статутного капіталу становить 10 мільйонів гривень. Розмір статутного капіталу може бути збільшений за рішенням Ради Національного банку.

{Частина друга статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

Джерелами формування статутного капіталу Національного банку є частина його прибутку до розподілу, а при необхідності - Державний бюджет України.

{Частина третя статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 4. Економічна самостійність

Національний банк є економічно самостійним органом, який здійснює витрати за рахунок власних доходів, а у визначених цим Законом випадках - також за рахунок коштів Державного бюджету України.

{Частина перша статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк є юридичною особою, має відокремлене майно, що є об'єктом права державної власності і закріплено за ним на праві господарського відання.

{Частина друга статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Національний банк не відповідає за зобов'язаннями органів державної влади, а органи державної влади не відповідають за зобов'язаннями Національного банку, крім випадків, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання.

Національний банк не відповідає за зобов'язаннями фінансових установ, а фінансові установи не відповідають за зобов'язаннями Національного банку, крім випадків, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання.

{Частина четверта статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019}

Національний банк для забезпечення своєї діяльності та виконання визначених цим Законом функцій має право створювати підприємства, установи, відокремлені підрозділи (філії та представництва в Україні, а також представництва Національного банку за кордоном).

{Частина п'ята статті 4 в редакції Законів № 1587-IX від 30.06.2021, № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк, його підприємства, установи, відокремлені підрозділи (філії та представництва в Україні, а також представництва Національного банку за кордоном) мають печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

{Частина шоста статті 4 в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

Стаття 5. Кошторис адміністративних витрат

{Назва статті 5 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Національний банк щороку складає кошторис адміністративних витрат.

{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

Національний банк України включає до кошторису адміністративних витрат витрати та інвестиції на забезпечення діяльності Національного банку, інвестиції у створення та розвиток матеріально-технічної бази Національного банку, а також витрати на виплату винагороди членам Ради Національного банку за виконання ними своїх функцій з деталізацією розміру, посад та періодичності виплат винагороди.

{Частина друга статті 5 в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 1587-IX від 30.06.2021}

Національний банк відображає доходи та витрати, визначає прибуток (збитки) та складає фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

Національний банк створює загальні резерви, які використовуються на покриття його збитків, а також резерв переоцінки, який використовується на покриття нереалізованих витрат.

{Частина четверта статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами № 541-VIII від 18.06.2015, № 122-IX від 20.09.2019; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019}

У разі недостатності коштів загальних резервів перевищення витрат Національного банку над його доходами компенсується за рахунок коштів Державного бюджету України наступного за звітним року.

{Стаття 5 із змінами, внесеними згідно із Законами № 639-VI від 31.10.2008, № 1608-VI від 21.08.2009, № 1919-III від 13.07.2000; в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 5¹. Прибуток до розподілу

Одержання прибутку не є метою діяльності Національного банку.

Національний банк визначає прибуток до розподілу шляхом зменшення прибутку на суму нереалізованих доходів. Національний банк спрямовує нереалізовані доходи до резерву переоцінки.

Нереалізовані доходи, що стають реалізованими у наступних періодах, включаються до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах.

Національний банк компенсує суму перевищення нереалізованих витрат над сумою резерву переоцінки коштами прибутку поточного року, а в разі їх недостатності - коштами загальних резервів.

Національний банк після підтвердження зовнішнім аудитом та затвердження Радою Національного банку річної фінансової звітності за рахунок прибутку до розподілу забезпечує формування загальних резервів у розмірі 10 відсотків від середньорічного обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку, який визначається у порядку, встановленому Національним банком.

{Частина п'ята статті 5¹ в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 533-IX від 17.03.2020}

Рада Національного банку має право прийняти рішення про спрямування прибутку до розподілу на збільшення статутного капіталу Національного банку.

{Частина статті 5¹ в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 122-IX від 20.09.2019; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019}

Після спрямування прибутку до розподілу на цілі, визначені частинами п'ятою та шостою цієї статті, прибуток до розподілу підлягає перерахуванню до Державного бюджету України у повному обсязі.

{Частина сьома статті 5¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Національний банк не має права перераховувати до Державного бюджету України суму частини прибутку до розподілу більшу, ніж визначена у річній фінансовій звітності, що підтверджена зовнішнім аудитом та затверджена Радою Національного банку.

{Статтю 5¹ доповнено частиною восьмою згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

{Закон доповнено статтею 5¹ згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 6. Основна функція

Відповідно до Конституції України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України.

При виконанні своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі.

{Частина друга статті 6 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Національний банк у межах своїх повноважень сприяє фінансовій стабільності, в тому числі стабільності банківської системи за умови, що це не перешкоджає досягненню цілі, визначеної у частині другій цієї статті.

{Частина статті 6 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Національний банк також сприяє додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, що це не перешкоджає досягненню цілей, визначених у частинах другій та третій цієї статті.

{Частина статті 6 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 7. Інші функції

Національний банк виконує такі функції:

1) відповідно до розроблених Радою Національного банку України Основних засад грошово-кредитної політики визначає та проводить грошово-кредитну політику;

2) монопольно здійснює емісію національної валюти України та організує готівковий грошовий обіг;

{Пункт 2 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5285-VI від 18.09.2012}

2¹) відповідно до закону здійснює емісію цифрових грошей Національного банку, визначає порядок їх випуску, зберігання та погашення, а також особливості виконання платіжних операцій з їх застосуванням;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 2¹ згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводится в дію з 01.08.2022; в редакції Закону № 2888-IX від 12.01.2023}

3) виступає кредитором останньої інстанції для банків і організує систему рефінансування;

4) встановлює для банків правила проведення банківських операцій, бухгалтерського обліку і звітності, захисту інформації, коштів та майна;

5) організовує створення та методологічно забезпечує систему грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, статистичної інформації фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

{Пункт 5 статті 7 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

6) здійснює державне регулювання на платіжному ринку, визначає засади функціонування платіжного ринку України, регулює діяльність надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг, платіжних систем та технологічних операторів платіжних послуг, визначає порядок надання платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, здійснює нагляд за діяльністю учасників платіжного ринку;

{Пункт 6 статті 7 в редакції Законів № 5518-VI від 06.12.2012, № 1591-IX від 30.06.2021 - вводится в дію з 01.08.2022}

7) визначає напрями розвитку сучасних електронних банківських та платіжних технологій, створює та забезпечує безперервне, надійне та ефективне функціонування, розвиток створених ним платіжних, облікових систем, національної системи електронної дистанційної ідентифікації Національного банку (системи BankID Національного банку), встановлює умови взаємодії суб'єктів у таких системах, контролює створення платіжних інструментів, систем автоматизації банківської діяльності та діяльності на платіжному ринку, засобів захисту інформації про банківську діяльність та діяльність на платіжному ринку;

{Пункт 7 статті 7 в редакції Законів № 5284-VI від 18.09.2012, № 1811-IX від 19.10.2021, № 1591-IX від 30.06.2021 - вводится в дію з 01.08.2022; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2516-IX від 15.08.2022}

8) здійснює банківське регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі;

{Пункт 8 частини першої статті 7 в редакції Закону № 3394-VI від 19.05.2011}

8¹) здійснює державне регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі на ринках небанківських фінансових послуг за діяльністю небанківських фінансових установ, інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та осіб, які надають супровідні послуги, в межах, визначених Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" та іншими законами України;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 8¹ згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

8²) здійснює державне регулювання та нагляд відповідно до законів України за юридичними особами публічного права, які надають фінансові та/або супровідні послуги в рамках державних програм або програм органів місцевого самоврядування визначеному колу осіб і передбачають окремі, визначені такими програмами, умови надання фінансових та супровідних послуг;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 8² згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

9) здійснює погодження статутів банків і змін до них, ліцензування банківської діяльності та операцій у передбачених законом випадках, веде Державний реєстр банків, створює та веде Кредитний реєстр Національного банку України;

{Пункт 9 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 3024-VI від 15.02.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2258-VIII від 21.12.2017, № 2277-VIII від 06.02.2018}

9¹) веде Державний реєстр фінансових установ, Державний реєстр страхових та перестрахових брокерів, а у визначених законом випадках - інші реєстри осіб, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 9¹ згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 1349-IX від 19.03.2021 - вводится в дію з 14.07.2021; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

10) веде офіційний реєстр ідентифікаційних номерів емітентів платіжних карток внутрішньодержавних платіжних систем;

{Статтю 7 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

10¹) здійснює попередню кваліфікацію осіб, які можуть брати участь у виведенні неплатоспроможних банків з ринку, та складає перелік таких осіб;

{Статтю 7 доповнено пунктом 10¹ згідно із Законом № 629-VIII від 16.07.2015}

{Пункт 11 статті 7 виключено на підставі Закону № 4452-VI від 23.02.2012}

{Пункт 12 частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

13) представляє інтереси України в центральних банках інших держав, міжнародних банках та інших кредитних установах, де співробітництво здійснюється на рівні центральних банків;

13¹) забезпечує представництво інтересів Національного банку в органах влади іноземних держав, захист прав та інтересів Національного банку в закордонних юрисдикційних органах;

{Статтю 7 доповнено пунктом 13¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

14) здійснює валютне регулювання, визначає порядок виконання операцій в іноземній валюті, організовує і здійснює валютний нагляд за уповноваженими установами;

{Пункт 14 статті 7 в редакції Закону № 2922-III від 10.01.2002; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2473-VIII від 21.06.2018; в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

14¹) створює, веде інформаційні системи (реєстри, бази даних) для виконання функцій валютного регулювання та валютного нагляду, а також встановлює вимоги щодо створення, ведення, наповнення банками, небанківськими фінансовими установами, операторами поштового зв'язку інформаційних систем (реєстрів, баз даних) для забезпечення обміну інформацією між ними при здійсненні валютного нагляду;

{Статтю 7 доповнено пунктом 14¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

15) забезпечує накопичення та зберігання золотовалютного резерву та здійснення операцій із золотовалютним резервом та банківськими металами;

{Пункт 15 статті 7 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

16) аналізує та прогнозує динаміку макроекономічних, грошово-кредитних, валютних та фінансових показників, у тому числі складає платіжний баланс;

{Пункт 16 частини першої статті 7 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

17) організовує та здійснює перевезення валютних та інших цінностей, у визначеному Національним банком порядку видає юридичним особам ліцензії на здійснення операцій з готівкою, зупиняє, поновлює та відкликає такі ліцензії;

{Пункт 17 частини першої статті 7 в редакції Законів № 2491-VIII від 05.07.2018, № 1953-IX від 14.12.2021}

18) здійснює відповідно до закону державну політику у сфері охорони державної таємниці, у тому числі в системі Національного банку, бере участь в організаційно-правових заходах щодо охорони державної таємниці;

{Пункт 18 частини першої статті 7 в редакції Закону № 2463-IX від 27.07.2022}

19) бере участь у підготовці кадрів для банківської системи України;

20) визначає особливості функціонування банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, здійснення нагляду, в тому числі валютного, за такими особами у разі введення воєнного стану чи особливого періоду, здійснює мобілізаційну підготовку системи Національного банку;

{Статтю 7 доповнено пунктом 20 згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 2120-IX від 15.03.2022}

21) вносить у встановленому порядку пропозиції щодо законодавчого врегулювання питань, спрямованих на виконання функцій Національного банку України;

{Статтю 7 доповнено пунктом 21 згідно із Законом № 3163-IV від 01.12.2005}

22) встановлює вимоги, здійснює методологічне забезпечення з питань оброблення, зберігання, захисту, використання, передавання, розкриття та знищення інформації, що становить таємницю фінансової послуги, банківську таємницю;

{Статтю 7 доповнено пунктом 22 згідно із Законом № 3163-IV від 01.12.2005; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

22¹) здійснює відповідно до компетенції повноваження у сфері депозитарного обліку;

{Статтю 7 доповнено пунктом 22¹ згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012}

{Пункт 22² частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 2491-VIII від 05.07.2018}

23) здійснює інші функції у фінансово-кредитній сфері в межах своєї компетенції, визначеної законом;

{Пункт 24 статті 7 виключено на підставі Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

25) визначає порядок здійснення в Україні маршрутизації, клірингу та взаєморозрахунків між учасниками платіжної системи за операціями, які здійснені в межах України із застосуванням платіжних карток, емітованих банками-резидентами;

{Статтю 7 доповнено пунктом 25 згідно із Законом № 5284-VI від 18.09.2012}

26) здійснює відповідно до визначених Законом України "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги" повноважень державне регулювання у сферах електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, при наданні платіжних послуг, а також утворює засвідчувальний центр для забезпечення внесення до Довірчого списку відомостей про банки, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, про платіжні організації та/або учасників платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури, які мають намір надавати кваліфіковані електронні довірчі послуги;

{Статтю 7 доповнено пунктом 26 згідно із Законом № 5284-VI від 18.09.2012; в редакції Законів № 2155-VIII від 05.10.2017, № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022, № 2801-IX від 01.12.2022}

{Пункт 26¹ статті 7 виключено на підставі Закону № 2801-IX від 01.12.2022}

26²) визначає порядок використання електронного підпису у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, а також при наданні платіжних послуг;

{Статтю 7 доповнено пунктом 26² згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021; в редакції Закону № 2801-IX від 01.12.2022}

27) здійснює авторизацію діяльності на платіжному ринку;

{Статтю 7 доповнено пунктом 27 згідно із Законом № 5284-VI від 18.09.2012; в редакції Законів № 79-IX від 12.09.2019, № 1591-IX від 30.06.2021 - вводиться в дію з 01.08.2022}

28) створює та здійснює ведення Реєстру платіжної інфраструктури відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

{Статтю 7 доповнено пунктом згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5518-VI від 06.12.2012; в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводиться в дію з 01.08.2022}

29) здійснює у встановленому ним порядку оверсайт платіжної інфраструктури та суб'єктів, які виконують функції центрального депозитарію, центрального контрагента, торгового репозиторію та системи розрахунків у цінних паперах (далі - інфраструктури фінансового ринку), визначає важливість інфраструктур фінансового ринку;

{Статтю 7 доповнено пунктом згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5518-VI від 06.12.2012; в редакції Законів № 1591-IX від 30.06.2021 - вводиться в дію з 01.08.2022, № 1953-IX від 14.12.2021}

30) здійснює державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за банками та філіями іноземних банків, страховиками (перестраховиками), страховими (перестраховими) брокерами, кредитними спілками, ломбардами, іншими фінансовими установами, реєстрацію чи ліцензування діяльності яких здійснює Національний банк, операторами поштового зв'язку, які надають платіжні послуги та/або послуги поштового переказу, та/або здійснюють валютні операції, операторами платіжних систем, філіями або представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України, іншими юридичними особами, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги;

{Статтю 7 доповнено пунктом 30 згідно із Законом № 1702-VII від 14.10.2014; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019 з урахуванням змін, внесених Законом № 361-IX від 06.12.2019; в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводиться в дію з 01.08.2022}

31) здійснює аналіз стану фінансової системи щодо фінансової стабільності.

{Частину першу статті 7 доповнено пунктом 31 згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

32) визначає порядок, вимоги та заходи із забезпечення кіберзахисту та інформаційної безпеки банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг, здійснює контроль за їх виконанням, утворює центр кіберзахисту Національного банку, забезпечує функціонування системи кіберзахисту для банків, інших осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг;

{Статтю 7 доповнено пунктом 33 згідно із Законом № 2163-VIII від 05.10.2017; в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводиться в дію з 01.08.2022}

33) забезпечує формування та ведення переліку об'єктів критичної інфраструктури, а також реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг, визначає критерії та порядок віднесення об'єктів у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг до об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, встановлює вимоги до проведення аудиту інформаційної безпеки у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю на яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг;

{Статтю 7 доповнено пунктом 33 згідно із Законом № 2163-VIII від 05.10.2017; в редакції Законів № 1882-IX від 16.11.2021, № 1953-IX від 14.12.2021 з урахуванням змін, внесених Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

33¹) забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури щодо банків, інших осіб, що здійснюють діяльність на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторів платіжних систем та/або учасників платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг відповідно до закону, що визначає правові та організаційні засади функціонування і захисту критичної інфраструктури;

{Статтю 7 доповнено пунктом 33¹ згідно із Законом № 1882-IX від 16.11.2021; в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

34) здійснює захист прав споживачів фінансових послуг, що надаються банками, а також іншими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 34 згідно із Законом № 122-IX від 20.09.2019}

34¹) здійснює нагляд за додержанням банками, іншими фінансовими установами, особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, та колекторськими компаніями законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки);

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 34¹ згідно із Законом № 1349-IX від 19.03.2021 - вводить в дію з 14.07.2021}

34²) здійснює захист прав споживачів платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, а також нагляд за додержанням надавачами платіжних та обмежених платіжних послуг законодавства про захист прав споживачів;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 34² згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

35) організовує роботу та здійснює заходи з підвищення рівня фінансової грамотності населення;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 35 згідно із Законом № 122-IX від 20.09.2019}

36) встановлює вимоги до банків, що здійснюватимуть емісію депозитних сертифікатів банків;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 36 згідно із Законом № 738-IX від 19.06.2020}

37) визначає напрями розвитку технологій та інновацій на ринку фінансових послуг;

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 37 згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

38) визначає порядок застосування технології хмарних обчислень та надання хмарних послуг банками, іншими особами, що здійснюють діяльність на ринках небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, операторами платіжних систем та/або учасниками платіжних систем, технологічними операторами платіжних послуг;

{Статтю 7 доповнено пунктом 38 згідно із Законом № 2075-IX від 17.02.2022; в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

39) забезпечує зберігання в Галузевому державному архіві Національного банку України, створеному відповідно до закону, архівних документів Національного банку, банків, визначає правила приймання архівних документів банків на зберігання;

{Статтю 7 доповнено пунктом 39 згідно із Законом № 3156-IX від 10.06.2023}

40) надає рекомендації щодо діяльності учасників ринку фінансових послуг, а також щодо діяльності бюро кредитних історій.

{Статтю 7 доповнено пунктом 40 згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021 з урахуванням змін, внесених Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

Стаття 7¹. Особливості забезпечення стабільності банківської системи

Національний банк за наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, виникнення обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України, має право визначати тимчасові особливості регулювання та нагляду за банками або іншими особами, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку, у тому числі особливості підтримання ліквідності банків, застосування пруденційних нормативів, запроваджувати обмеження на діяльність банків, у тому числі обмежувати або забороняти видачу коштів з поточних та вкладних (депозитних) рахунків фізичних та юридичних осіб, а також обмежувати або тимчасово забороняти проведення валютних операцій на території України, зокрема операцій з вивезення, переказування і пересилання за межі України валютних цінностей.

{Частина перша статті 7¹ в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

Наявність ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, а також обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи країни, підтверджується відповідним рішенням Ради з фінансової стабільності, повноваження якої визначаються указом Президента України.

{Закон доповнено статтею 7¹ згідно із Законом № 78-VIII від 28.12.2014}

Розділ II ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

{Назва розділу II в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 8. Завдання Ради Національного банку

Відповідно до Конституції України основними завданнями Ради Національного банку є розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за проведенням грошово-кредитної політики.

Рада Національного банку здійснює нагляд за системою внутрішнього контролю Національного банку.

{Статтю 8 доповнено частиною другою згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

{Стаття 8 в редакції Законів № 1919-III від 13.07.2000, № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 9. Повноваження Ради Національного банку

Рада Національного банку:

1) розробляє Основні засади грошово-кредитної політики на підставі пропозицій, наданих Правлінням Національного банку, схвалює та публікує їх в офіційних виданнях та подає щороку, до 15 вересня, до Верховної Ради України для інформування;

{Пункт 1 частини першої статті 9 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

2) здійснює у встановленому нею порядку контроль за проведенням грошово-кредитної політики;

{Пункт 2 частини першої статті 9 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Пункт 3 частини першої статті 9 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

3¹) приймає у порядку, визначеному Регламентом Ради Національного банку України, рішення про інформування Президента України або Верховної Ради України про виникнення підстав для звільнення з посади призначеного відповідно Президентом України або Верховною Радою України члена Ради Національного банку;

{Частину першу статті 9 доповнено пунктом 3¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

4) затверджує щорічно до 15 листопада поточного року кошторис адміністративних витрат Національного банку на наступний рік;

{Пункт 4 частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

{Пункт 5 частини першої статті 9 виключено на підставі Закону № 2646-VIII від 06.12.2018}

6) приймає рішення про спрямування прибутку до розподілу на збільшення статутного капіталу Національного банку;

{Пункт 6 частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 122-IX від 20.09.2019; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019}

7) затверджує Регламент Ради Національного банку України, положення про Аудиторський комітет та інші робочі органи Ради Національного банку;

7¹) затверджує за поданням Правління Національного банку Кодекс етики працівників Національного банку;

{Частину першу статті 9 доповнено пунктом 7¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

8) приймає рішення про збільшення розміру статутного капіталу Національного банку;

9) визначає порядок, періодичність проведення внутрішнього аудиту у структурних підрозділах Національного банку та затверджує річний план його проведення, затверджує положення про підрозділ внутрішнього аудиту;

10) затверджує до 1 листопада звітного року аудиторську фірму для проведення аудиту річної фінансової звітності Національного банку, визначену за результатами проведення процедури закупівлі відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель;

{Пункт 10 частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 114-IX від 19.09.2019, № 122-IX від 20.09.2019; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3624-IX від 21.03.2024}

11) розглядає аудиторський звіт та затверджує до 30 квітня наступного за звітним року річну фінансову звітність Національного банку, річний звіт про управління Національного банку, звіт про виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку та розподіл прибутку до розподілу за звітний рік;

{Пункт 11 частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2258-VIII від 21.12.2017; в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

12) затверджує рішення Правління Національного банку про участь Національного банку у міжнародних фінансових організаціях;

13) оцінює стан виконання Правлінням Національного банку рішень Ради Національного банку з питань, які є обов'язковими для виконання Правлінням Національного банку;

{Пункт 13 частини першої статті 9 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

14) вносить рекомендації Кабінету Міністрів України стосовно впливу політики державних запозичень та податкової політики на стан грошово-кредитної сфери України;

15) затверджує за поданням Правління Національного банку методику визначення заробітної плати Голови Національного банку та його заступників;

16) створює Аудиторський комітет та інші робочі органи Ради Національного банку, визначає їх склад та керівників;

17) призначає на посаду та звільняє з посади керівника підрозділу внутрішнього аудиту;

18) призначає на посади та звільняє з посад першого заступника та заступників Голови Національного банку за поданням Голови Національного банку;

19) здійснює нагляд за діяльністю підрозділу внутрішнього аудиту;

{Пункт 20 частини першої статті 9 виключено на підставі Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

21) підтверджує наявність або відсутність ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, погіршення стану платіжного балансу України, виникнення обставин, що загрожують стабільності банківської та (або) фінансової системи держави, для цілей запровадження та (або) подовження строку дії та (або) дострокового припинення дії заходів захисту відповідно до статті 12 Закону України "Про валюту і валютні операції".

{Частину першу статті 9 доповнено пунктом 21 згідно із Законом № 2473-VIII від 21.06.2018}

Члени Ради Національного банку несуть солідарну відповідальність за прийняті рішення та діяльність Ради Національного банку як колегіального органу.

{Частина друга статті 9 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1919-III від 13.07.2000, № 2457-VI від 08.07.2010, № 2478-VI від 09.07.2010, № 2856-VI від 23.12.2010, № 3828-VI від 06.10.2011; в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 10. Склад та формування Ради Національного банку

До складу Ради Національного банку входять члени Ради Національного банку, призначені Верховною Радою України та Президентом України. Верховна Рада України призначає чотирьох членів Ради Національного банку шляхом прийняття відповідної постанови. Президент України призначає чотирьох членів Ради Національного банку шляхом видання відповідного указу. Голова Національного банку, який призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України, входить до складу Ради Національного банку за посадою.

Кандидатури осіб для призначення Верховною Радою України членами Ради Національного банку проходять обговорення на спеціальному відкритому засіданні профільного комітету Верховної Ради України, який вносить свої рекомендації Верховній Раді України.

Членом Ради Національного банку може бути особа, яка є громадянином України, постійно проживає в Україні, має повну вищу освіту у галузі економіки, фінансів чи права або науковий ступінь у галузі економіки, фінансів чи права та яка має не менше 10 років досвіду роботи в органі законодавчої влади або на керівних посадах в інших органах державної влади, державних органах, що забезпечують формування та реалізацію державної фінансової, економічної чи правової політики, або на керівних посадах у міжнародних фінансових організаціях, або на керівних посадах у банку, або наукової роботи за фінансовою, економічною чи правовою тематикою, а також яка здатна за своїми діловими, моральними якостями та станом здоров'я обіймати цю посаду, за умови що відомості про таку особу відсутні у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

{Частина третя статті 10 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Особа не може бути членом Ради Національного банку, якщо вона має представницький мандат або є членом Кабінету Міністрів України, або обіймає чи обіймала посаду керівника органу державної влади (заступника керівника) та іншого державного органу (якщо не минув один рік з дня її звільнення з такої посади), або є державним службовцем, або є особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, або є керівником (заступником керівника) чи працівником державного підприємства, установи та організації, крім закладу вищої освіти (наукової установи), або є керівником політичної партії чи членом керівних органів політичної партії, або є особою, яка є членом наглядової ради чи членом правління чи працівником юридичної особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю якої здійснює Національний банк, або є особою, яка перебуває у трудових відносинах чи здійснює діяльність (виконує роботу), чи надає будь-які послуги на контрактній основі або на громадських засадах такій юридичній особі, або надає послуги відповідно до цивільно-правового договору цій юридичній особі, або є прямим чи опосередкованим власником акцій (часток, паїв) юридичної особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю якої здійснює Національний банк.

{Частина четверта статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2210-VIII від 16.11.2017; в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

Не може бути членом Ради Національного банку особа:

1) яка відповідно до рішення суду визнана недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена;

2) яка відповідно до вироку суду, що набрав законної сили, позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або обіймати певні посади;

3) яка притягалася судом до кримінальної відповідальності за корупційне кримінальне правопорушення;

4) яка має судимість за вчинення кримінального правопорушення проти власності, у сфері господарської діяльності, у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, незалежно від ступеня тяжкості, за вчинення умисного кримінального правопорушення, віднесеного до злочинів середньої тяжкості, тяжких або особливо тяжких злочинів (крім корупційних кримінальних правопорушень), якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

5) яка була власником істотної участі у фінансовій установі не менше одного року протягом двох років до дати, на яку уповноваженим органом (за його ініціативою) було прийнято рішення про віднесення цієї фінансової установи до категорії неплатоспроможних або про відкликання (анулювання) ліцензії, або про скасування державної реєстрації, або про ліквідацію такої фінансової установи, чи до дати, на яку судом було визнано таку фінансову установу банкрутом або прийнято рішення про її ліквідацію;

6) яка входила до складу органів управління фінансової установи (крім перехідного банку, створеного у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку) не менше шести місяців протягом року до дати, на яку уповноваженим органом (за його ініціативою) було прийнято рішення про віднесення цієї фінансової установи до категорії неплатоспроможних або про відкликання (анулювання) ліцензії, або про скасування державної реєстрації, або про ліквідацію такої фінансової установи;

7) яка входила до складу органів управління фінансової установи не менше шести місяців протягом року до дати, на яку судом було визнано таку фінансову установу банкрутом або прийнято рішення про її ліквідацію;

8) яка входила до складу колегіальних органів фінансової установи (крім перехідного банку, створеного у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку), яким було делеговано право прийняття рішень з питань видачі кредитів, управління активами та пасивами фінансової установи, або яка обіймала у фінансовій установі посаду головного бухгалтера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту, головного ризик-менеджера чи посаду працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, не менше шести місяців протягом року до дати, на яку уповноваженим органом (за його ініціативою) було прийнято рішення про віднесення цієї фінансової установи до категорії неплатоспроможних або про відкликання (анулювання) ліцензії, або про скасування державної реєстрації, або про ліквідацію такої фінансової установи;

9) яка входила до складу колегіальних органів фінансової установи, яким було делеговано право прийняття рішень з питань видачі кредитів, управління активами та пасивами фінансової установи, або яка обіймала у фінансовій установі посаду головного бухгалтера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту, головного ризик-менеджера чи посаду працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, не менше шести місяців протягом року до дати, на яку судом було визнано таку фінансову установу банкрутом або прийнято рішення про її ліквідацію;

10) стосовно якої фінансовою установою на вимогу Національного банку було вжито заходів щодо припинення повноважень такої особи чи її заміни або до якої Національним банком було застосовано захід впливу у вигляді відсторонення від посади;

11) стосовно якої відкрито провадження у справі про її неплатоспроможність;

12) яку було виключено з професійного об'єднання (спілки) правників (у тому числі адвокатів), аудиторів, бухгалтерів за виявлені порушення або відомості про яку було виключено з відповідних реєстрів чи внесено до цих реєстрів запис про припинення права такої особи на зайняття певною діяльністю за виявлені порушення;

13) стосовно якої протягом останніх двох років здійснювалося примусове виконання судового рішення щодо сплати податків, зборів або інших обов'язкових платежів, якщо загальна сума несплати дорівнює або перевищує 100 розмірів мінімальної місячної заробітної плати, встановленої законодавством на період, у якому здійснювалося стягнення;

14) яка має заборгованість зі сплати аліментів на утримання дитини, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за дванадцять місяців з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання.

{Статтю 10 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021 - щодо застосування див. пункт 2 розділу II}

Для призначення членом Ради Національного банку кандидат на цю посаду подає відомості, що підтверджують відповідність його кандидатури вимогам, встановленим частинами третьою - п'ятою цієї статті.

{Частина шоста статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Особа, призначена на посаду члена Ради Національного банку, має відповідати вимогам, встановленим частинами четвертою і п'ятою цієї статті, протягом усього строку своїх повноважень.

{Статтю 10 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Строк повноважень членів Ради Національного банку - сім років, крім Голови Національного банку, який входить до складу Ради Національного банку на строк здійснення ним повноважень за посадою. Одна й та сама особа не може бути призначена членом Ради Національного банку більше ніж на два строки поспіль.

Призначення на посади та звільнення з посад членів Ради Національного банку здійснюється таким чином, щоб було забезпечено можливість проведення засідання Ради Національного банку відповідно до вимог частини четвертої статті 11 цього Закону.

{Частина десяту статті 10 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Член Ради Національного банку звільняється з посади у разі:

{Абзац перший частини одинадцятої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

1) подання письмової заяви про припинення повноважень за власним бажанням із зазначенням аргументів такого рішення;

{Пункт 2 частини одинадцятої статті 10 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

3) припинення громадянства України, встановлення факту наявності громадянства (підданства) іноземної держави чи набуття громадянства (підданства) іноземної держави, виїзду за межі України на постійне місце проживання;

{Пункт 3 частини одинадцятої статті 10 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

4) відсутності без поважних причин на двох засіданнях Ради Національного банку поспіль;

5) невиконання обов'язків члена Ради Національного банку (в тому числі за станом здоров'я) більше чотирьох місяців поспіль;

6) встановлення факту надання недостовірної інформації для призначення на посаду члена Ради Національного банку;

7) виникнення обставин, що призвели до невідповідності особи будь-якій вимозі чи забороні, встановленій частиною четвертою або п'ятою цієї статті.

{Пункт 7 частини одинадцятої статті 10 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

У разі закінчення строку повноважень члена Ради Національного банку його повноваження припиняються у останній день строку, на який його було призначено. У разі смерті, визнання в установленому порядку безвісно відсутньою чи оголошення в установленому порядку померлою особи, яка є членом Ради Національного банку, повноваження такого члена Ради Національного банку вважаються припиненими з дня його смерті, засвідченої свідоцтвом про смерть, або з дня набрання законної сили рішенням суду про визнання особи безвісно відсутньою чи про оголошення особи померлою.

{Частина дванадцята статті 10 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Президент України звільняє призначених ним членів Ради Національного банку шляхом видання відповідного указу, в якому мають бути зазначені підстави для звільнення.

Верховна Рада України звільняє призначених нею членів Ради Національного банку шляхом прийняття відповідної постанови за поданням профільного комітету Верховної Ради України, в якій мають бути зазначені підстави для звільнення.

Повноваження Голови Національного банку як члена Ради Національного банку достроково припиняються у зв'язку з його відставкою або в разі звільнення його з посади з інших підстав, визначених цим Законом.

Члени Ради Національного банку (крім Голови Національного банку) за виконання своїх функцій отримують винагороду за рахунок Національного банку. Щомісячна винагорода члена Ради Національного банку становить 50 відсотків максимального розміру посадового окладу члена Правління Національного банку. Виплата винагороди членам Ради Національного банку здійснюється щомісяця відповідно до встановленого Національним банком порядку.

{Частина статті 10 в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

Інформація про розмір винагороди, отриманої кожним членом Ради Національного банку, підлягає опублікуванню у складі річної фінансової звітності Національного банку.

Членам Ради Національного банку оплачуються витрати, здійснені у зв'язку з виконанням ними своїх повноважень, відповідно до Регламенту Ради Національного банку України.

Матеріально-технічне та організаційне забезпечення роботи Ради Національного банку та її робочих органів здійснює Національний банк відповідно до кошторису адміністративних витрат.

{Стаття 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000; в редакції Законів № 2478-VI від 09.07.2010, № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 11. Порядок роботи Ради Національного банку

Рада Національного банку діє відповідно до Регламенту Ради Національного банку України, яким встановлюється порядок підготовки і проведення її засідань, оформлення її рішень.

{Статтю 11 доповнено новою частиною першою згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Засідання Ради Національного банку проводяться один раз на квартал.

{Частина друга статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

Рада Національного банку має право проводити позачергові засідання у разі необхідності. Позачергові засідання Ради Національного банку скликаються Головою Ради Національного банку за його власною ініціативою або Радою Національного банку за наполяганням не менше однієї третини від загальної кількості її членів, а також за вимогою Голови Національного банку України. Члени Ради Національного банку сповіщаються про засідання не пізніше як за п'ять календарних днів до дня його проведення. Порядок підготовки позачергових засідань Ради Національного банку визначається її Регламентом.

{Частина статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1919-III від 13.07.2000, № 1811-IX від 19.10.2021}

Засідання Ради Національного банку є правомочними за наявності не менше шести її членів.

{Частина статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1919-III від 13.07.2000, № 541-VIII від 18.06.2015}

Засідання Ради Національного банку веде Голова Ради Національного банку, а у разі відсутності - його заступник, відповідно до Регламенту.

Рішення Ради Національного банку приймаються на колегіальній основі простою більшістю голосів від загальної кількості присутніх на засіданні членів Ради Національного банку, крім рішень з питань, визначених пунктами 1, 3¹, 7 та 18 частини першої статті 9 цього Закону, які приймаються кваліфікованою більшістю голосів - не менш як двома третинами від загальної кількості присутніх на засіданні членів Ради Національного банку. Кожний член Ради Національного банку має один голос.

{Частина шоста статті 11 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Член Ради Національного банку має право запропонувати Раді Національного банку запросити на її засідання представників суб'єктів підприємницької діяльності, науковців та інших фахівців. Рада Національного банку приймає рішення про участь у її засіданні таких осіб на початку засідання, на яке ці особи запрошуються. На осіб, запрошених на засідання Ради Національного банку, поширюються вимоги статті 66 цього Закону щодо збереження таємниці.

{Частина сьома статті 11 в редакції Законів № 1587-IX від 30.06.2021, № 1811-IX від 19.10.2021}

Члени Правління Національного банку можуть брати участь в роботі Ради Національного банку з правом дорадчого голосу.

{Частина статті 11 в редакції Закону № 1919-III від 13.07.2000}

Стаття 12. Голова Ради Національного банку та його заступник

Голова Ради Національного банку обирається Радою Національного банку зі свого складу строком на три роки.

{Частина перша статті 12 в редакції Закону № 1919-III від 13.07.2000; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Головою Ради Національного банку не може бути обрано Голову Національного банку.

{Статтю 12 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Голова Ради Національного банку:

організовує засідання Ради Національного банку і головує на них;

скликає позачергові засідання за своєю ініціативою або за наполяганням не менше однієї третини від загальної кількості членів Ради Національного банку, а також на вимогу Голови Національного банку;

відповідно до прийнятого Радою Національного банку рішення інформує Президента України або Верховну Раду України про виникнення підстав для звільнення з посади призначеного відповідно Президентом України або Верховною Радою України члена Ради Національного банку.

{Частина третю статті 12 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Абзац п'ятий частини четвертої статті 12 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Частина статті 12 в редакції Закону № 1919-III від 13.07.2000}

Голова Ради Національного банку має заступника, який обирається Радою Національного банку зі свого складу строком на три роки.

{Частина статті 12 в редакції Закону № 1919-III від 13.07.2000; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Заступник заміщає Голову Ради Національного банку у разі його відсутності або неможливості ним здійснювати свої повноваження та здійснює інші повноваження і функції відповідно до рішень Ради Національного банку.

Звільнення Голови Ради Національного банку або його заступника протягом строку його повноважень здійснюється:

у зв'язку із закінченням строку його повноважень;

за власним бажанням, за умови подання письмової заяви;

у разі систематичного невиконання своїх обов'язків за станом здоров'я протягом чотирьох місяців.

У разі припинення повноважень Голови Ради Національного банку або його заступника вибори на цю посаду здійснюються у порядку, передбаченому цим Законом.

Стаття 13. Рішення Ради Національного банку

{Назва статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Матеріали засідань Ради Національного банку оформлюються у вигляді протоколів та рішень, візуються всіма присутніми на засіданні членами Ради Національного банку і підписуються головуючим на її засіданні. Порядок візування протоколів та рішень Ради Національного банку визначається Регламентом Ради Національного банку України.

{Частина перша статті 13 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Основні засади грошово-кредитної політики та рішення Ради Національного банку з питань, визначених пунктами 4, 6, 8-10, 12, 15, 17, 18 статті 9 цього Закону, є обов'язковими для виконання Правлінням Національного банку.

{Частина друга статті 13 в редакції Закону № 1919-III від 13.07.2000; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010; в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 1587-IX від 30.06.2021; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

{Частину третю статті 13 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Рада Національного банку не має права втручатися в діяльність Правління Національного банку при виконанні ним функцій і повноважень, визначених законом, а також у діяльність Голови Національного банку та заступників Голови Національного банку при виконанні ними своїх обов'язків та повноважень.

{Частина четверта статті 13 в редакції Законів № 1587-IX від 30.06.2021, № 1811-IX від 19.10.2021}

{Частину п'яту статті 13 виключено на підставі Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Оприлюдненню підлягають виключно рішення Ради Національного банку, опублікування яких є обов'язковим відповідно до статті 9 цього Закону.

{Частина шоста статті 13 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Членам Ради Національного банку забороняється розголошувати державну, банківську або службову таємницю, яка стала їм відома у зв'язку із здійсненням ними їх повноважень відповідно до Регламенту.

Стаття 13¹. Аудиторський комітет

Рада Національного банку утворює Аудиторський комітет з метою оцінки надійності та результативності системи внутрішнього контролю в Національному банку, повноти та достовірності річної фінансової звітності Національного банку.

Аудиторський комітет є консультативним робочим органом Ради Національного банку та діє на підставі положення, що затверджується Радою Національного банку.

До складу Аудиторського комітету, крім членів Ради Національного банку, можуть входити незалежні експерти. Незалежним експертом може бути особа, яка має повну вищу освіту у галузі економіки, фінансів чи права або науковий ступінь у цих галузях, досвід роботи за фахом не менше 10 років та має бездоганну ділову репутацію, зокрема не має судимості, не погашеної і не знятої в установленому законом порядку.

На незалежних експертів поширюються обмеження, встановлені частиною четвертою статті 10 та частиною першою статті 65 цього Закону.

Кількість членів Аудиторського комітету не може бути більшою ніж п'ять осіб.

Засідання Аудиторського комітету проводяться один раз на квартал. У разі необхідності аудиторський комітет має право проводити позачергові засідання.

{Частина шоста статті 13¹ в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

{Розділ II доповнено статтею 13¹ згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Розділ III ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ТА СТРУКТУРА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

{Закон доповнено назвою розділу згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 14. Функції Правління Національного банку

Правління Національного банку згідно з Основними засадами грошово-кредитної політики через відповідні інструменти забезпечує реалізацію грошово-кредитної політики, організує виконання інших функцій відповідно до статей 6 і 7 цього Закону та здійснює управління діяльністю Національного банку.

{Текст статті 14 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 15. Повноваження Правління Національного банку

Правління Національного банку:

1) приймає рішення:

щодо надання пропозицій Раді Національного банку стосовно розроблення Основних засад грошово-кредитної політики;

щодо інструментів грошово-кредитної політики для реалізації Основних засад грошово-кредитної політики;

{Абзац третій пункту 1 частини першої статті 15 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

щодо банківського регулювання та нагляду;

щодо державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринках капіталу);

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

щодо організації системи рефінансування;

щодо визначення та здійснення валютно-курсової політики, валютного регулювання та управління золотовалютним резервом;

{Абзац сьомий пункту 1 частини першої статті 15 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

щодо регулювання діяльності учасників платіжного ринку, у тому числі функціонування платіжних систем та систем розрахунків;

{Абзац восьмий пункту 1 частини першої статті 15 в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

про емісію валюти України, цифрових грошей Національного банку та вилучення з обігу банкнот і монет;

{Абзац дев'ятий пункту 1 частини першої статті 15 в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

про встановлення та зміну облікової та інших процентних ставок Національного банку;

про диверсифікацію активів Національного банку та їх ліквідності;

щодо лімітів позабалансових зобов'язань Національного банку;

про формування резервів та покриття фінансових ризиків Національного банку;

щодо мінімального розміру золотовалютного резерву;

{Абзац чотирнадцятий пункту 1 частини першої статті 15 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

про встановлення лімітів операцій на відкритому ринку, які здійснює Національний банк;

про перелік цінних паперів та інших цінностей, придатних для забезпечення кредитів Національного банку;

про умови допуску іноземного капіталу до банківської системи України;

про встановлення пруденційних нормативів для банків та інших фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

{Абзац вісімнадцятий пункту 1 частини першої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

про встановлення пруденційних вимог для небанківських фінансових установ, небанківських фінансових груп та їх підгруп, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

про розмір та порядок формування обов'язкових резервів для банків;

про застосування заходів впливу (санкцій) до банків, інших осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, а також осіб, діяльність яких перевіряється Національним банком відповідно до законів України "Про банки і банківську діяльність", "Про фінансові послуги та фінансові компанії", "Про платіжні послуги" та інших законів України;

{Абзац пункту 1 частини першої статті 15 в редакції Законів № 1702-VII від 14.10.2014, № 541-VIII від 18.06.2015, № 79-IX від 12.09.2019, № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

про створення та ліквідацію підприємств, установ Національного банку, відокремлених підрозділів (філій та представництв в Україні, а також представництв Національного банку за кордоном);

{Абзац пункту 1 частини першої статті 15 в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

про участь у міжнародних фінансових організаціях;

про купівлю та продаж майна для забезпечення діяльності Національного банку;

щодо встановлення плати за надані відповідно до закону послуги (здійснені операції);

{Абзац пункту 1 статті 15 виключено на підставі Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

про віднесення страховика, кредитної спілки до категорії неплатоспроможних;

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

про призначення у страховика, кредитній спілці тимчасової адміністрації;

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

про анулювання ліцензії фінансової компанії, ломбарду;

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

про віднесення банку до категорії проблемних або неплатоспроможних;

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 4452-VI від 23.02.2012}

про фінансову спроможність приймаючого банку виконати зобов'язання перед вкладниками та іншими кредиторами;

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 4452-VI від 23.02.2012}

про створення комітетів Правління Національного банку;

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

про делегування частини своїх повноважень окремим комітетам Правління Національного банку, передбаченим частинами четвертою - шостою статті 17 цього Закону;

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019}

про запровадження заходів захисту відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції";

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 2473-VIII від 21.06.2018; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2463-IX від 27.07.2022}

щодо державного регулювання на платіжному ринку, у тому числі нагляду за діяльністю учасників платіжного ринку та оверсайту платіжної інфраструктури;

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

про встановлення пруденційних нормативів для небанківських надавачів платіжних послуг;

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

про встановлення вимог щодо формування буферів капіталу та їх значень для банків, банківських груп та підгруп банківських груп;

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1587-IX від 30.06.2021}

про встановлення економічних нормативів для банківських груп та підгруп банківських груп;

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1587-IX від 30.06.2021}

про встановлення в умовах воєнного стану чи під час особливого періоду особливостей здійснення банківського регулювання та нагляду, а також державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг, у тому числі застосування до банків, небанківських фінансових установ та інших осіб, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, заходів впливу (санкцій);

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2120-IX від 15.03.2022}

про встановлення в умовах воєнного стану чи під час особливого періоду особливостей регулювання грошово-кредитного ринку та здійснення валютного регулювання та нагляду;

{Пункт 1 частини першої статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2120-IX від 15.03.2022}

2) подає на затвердження Раді Національного банку річну фінансову звітність Національного банку, річний звіт про управління Національного банку, проект кошторису адміністративних витрат на наступний рік та інші документи і рішення відповідно до статті 9 цього Закону; надає на вимогу Ради Національного банку для інформування бухгалтерські, статистичні та інші необхідні для виконання її завдань відомості щодо діяльності Національного банку та банківської системи України, щодо платіжного ринку, а також щодо ринків небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

{Пункт 2 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами № 541-VIII від 18.06.2015, № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Законів № 1587-IX від 30.06.2021, № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2516-IX від 15.08.2022}

3) визначає організаційні основи та структуру Національного банку, затверджує положення про відокремлені підрозділи (філії та представництва в Україні, а також представництва Національного банку за кордоном), структурні підрозділи (крім положення про підрозділ внутрішнього аудиту) та установи Національного банку, статuti його підприємств, порядок призначення керівників підрозділів (крім керівника підрозділу внутрішнього аудиту), підприємств та установ, визначає перелік функцій щодо управління діяльністю власного корпоративного недержавного пенсійного фонду, а також порядок здійснення таких функцій;

{Пункт 3 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5178-VI від 06.07.2012, № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

3¹) погоджує призначення на посади та звільнення з посад керівників структурних підрозділів, що забезпечують виконання функцій Національного банку;

{Статтю 15 доповнено пунктом 3¹ згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

3²) визначає перелік структурних підрозділів, що забезпечують виконання функцій Національного банку;

{Статтю 15 доповнено пунктом 3² згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

4) затверджує штатний розпис Національного банку та форми оплати праці;

5) розробляє та подає на затвердження Раді Національного банку методику визначення заробітної плати Голови Національного банку та його заступників;

6) встановлює порядок надання юридичним особам, які мають намір здійснювати банківську діяльність, банківських ліцензій, а також ліцензій іншим юридичним особам у випадках, передбачених законом;

{Пункт 6 статті 15 в редакції Закону № 3024-VI від 15.02.2011}

б¹) встановлює порядок авторизації діяльності осіб, які мають намір здійснювати діяльність з надання фінансових та супровідних послуг (крім професійної діяльності та надання супровідних послуг на ринках капіталу), визначених у Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії";

{Частина першу статті 15 доповнено пунктом б¹ згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

7) видає нормативно-правові акти Національного банку;

8) затверджує Регламент Правління Національного банку України;

8¹) розробляє та подає на затвердження Раді Національного банку Кодекс етики працівників Національного банку;

{Статтю 15 доповнено пунктом 8¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

{Пункт 9 частини першої статті 15 виключено на підставі Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

9¹) визначає комунікаційну політику Національного банку;

{Статтю 15 доповнено пунктом 9¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

10) здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом та не віднесені до повноважень Голови Національного банку та Ради Національного банку.

{Пункт статті 15 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Правління Національного банку несе колегіальну відповідальність за діяльність Національного банку в межах компетенції членів Правління. Голова Національного банку несе відповідальність за діяльність Національного банку перед Президентом України та Верховною Радою України.

{Статтю 15 доповнено частиною другою згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

{Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1919-III від 13.07.2000, № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 16. Склад та порядок формування Правління Національного банку

Правління Національного банку є колегіальним органом та складається з семи осіб: Голови Національного банку, першого заступника та заступників Голови Національного банку.

{Частина перша статті 16 в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

Правління Національного банку очолює Голова Національного банку.

{Стаття 16 в редакції Законів № 2478-VI від 09.07.2010, № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 17. Порядок роботи Правління Національного банку та його комітетів

Порядок організації, проведення засідань Правління Національного банку визначається Регламентом Правління Національного банку України.

{Частина перша статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Рішення Правління Національного банку приймаються на колегіальній основі простою більшістю голосів. Кожний член Правління Національного банку має один голос. Голова Національного банку має право вирішального голосу у разі рівного розподілу голосів членів Правління Національного банку під час прийняття рішень.

Засідання Правління Національного банку є правомочним, якщо на ньому присутні не менше чотирьох членів Правління Національного банку.

Правління Національного банку має право утворити Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури та делегувати йому повноваження щодо здійснення банківського регулювання та нагляду, здійснення оверсайту платіжної інфраструктури, зокрема застосування до об'єктів оверсайту заходів впливу, визначених законом, а також застосування до банків та інших осіб, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку, заходів впливу (санкцій), передбачених законом, крім заходів, передбачених пунктами 11 і 12 частини першої статті 73 Закону України "Про банки і банківську діяльність".

{Частина четверта статті 17 в редакції Законів № 1587-IX від 30.06.2021, № 2888-IX від 12.01.2023}

Правління Національного банку має право утворити Комітет з управління активами та пасивами Національного банку та делегувати йому повноваження щодо прийняття рішень з питань управління активами і пасивами, у тому числі золотовалютним резервом України, забезпечення моніторингу ризиків і фінансових результатів за операціями з активами і пасивами Національного банку.

Правління Національного банку має право утворити Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг та делегувати йому повноваження щодо здійснення державного регулювання та нагляду, валютного нагляду на цих ринках, нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг (крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування) та надавачів обмежених платіжних послуг, а також застосування заходів впливу, визначених законом, до учасників ринків небанківських фінансових послуг, надавачів платіжних послуг (крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування), надавачів обмежених платіжних послуг та колекторських компаній.

{Статтю 17 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Законів № 1811-IX від 19.10.2021, № 2888-IX від 12.01.2023}

Комітет Правління Національного банку очолює член Правління Національного банку. До складу комітету Правління Національного банку можуть входити члени Правління Національного банку та керівники структурних підрозділів, що забезпечують виконання функцій Національного банку.

{Статтю 17 доповнено частиною сьомою згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019}

{Стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 18. Призначення на посаду та звільнення з посади Голови Національного банку

Голова Національного банку призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України строком на сім років.

Одна й та сама особа не може бути Головою Національного банку більше ніж два строки поспіль.

{Частина друга статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Головою Національного банку може бути особа, яка є громадянином України, постійно проживає в Україні, має повну вищу освіту у галузі економіки чи фінансів або науковий ступінь у галузі економіки чи фінансів та яка має не менше 10 років досвіду роботи в органі законодавчої влади або на керівних посадах в інших органах державної влади та державних органах, що забезпечують формування та реалізацію державної фінансової, економічної чи правової політики, або на керівних посадах у міжнародних фінансових організаціях, або на керівних посадах у банку, або наукової роботи за фінансовою, економічною чи правовою тематикою, а також яка здатна за своїми діловими, моральними якостями та станом здоров'я обіймати цю посаду, за умови що відомості про таку особу відсутні у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

{Частина третя статті 18 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Особа не може бути Головою Національного банку, якщо вона має представницький мандат або обіймає чи обіймала посаду керівника органу державної влади, іншого державного органу, Голови чи члена Ради Національного банку (крім Голови Національного банку), якщо не минув один рік з дня її звільнення з такої посади, або є державним службовцем, або є керівником політичної партії чи членом керівного органу політичної партії, або є працівником юридичної особи, у тому числі її керівником, чи входить до складу керівного органу юридичної особи (крім Національного банку та інших юридичних осіб, у керівних органах яких законом передбачена участь представників Національного банку або акції (частки, паї) яких належать Національному банку), або є прямим чи опосередкованим власником акцій (часток, паїв) юридичної особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю якої здійснює Національний банк. На час перебування на посаді Голова Національного банку зупиняє членство в політичній партії.

{Частина четверта статті 18 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Не може бути призначена на посаду Голови Національного банку особа, яка не відповідає вимогам, встановленим частиною п'ятою статті 10 цього Закону.

{Статтю 18 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Особа, призначена на посаду Голови Національного банку, має відповідати вимогам, встановленим частиною четвертою цієї статті та частиною п'ятою статті 10 цього Закону, протягом усього строку своїх повноважень.

{Статтю 18 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Для призначення Головою Національного банку кандидат на цю посаду подає відомості, що підтверджують відповідність його кандидатури вимогам, встановленим частинами третьою і четвертою цієї статті, частиною п'ятою статті 10 цього Закону.

{Частина сьома статті 18 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

У разі незатвердження Верховною Радою України кандидатури, запропонованої Президентом України, порядок внесення нової кандидатури регулюється Законом України "Про тимчасове виконання обов'язків посадових осіб, яких призначає на посаду за згодою Верховної Ради України Президент України або Верховна Рада України за поданням Президента України".

Одна кандидатура може вноситись не більше двох разів.

Голова Національного банку звільняється з посади Верховною Радою України за поданням Президента України у таких випадках:

1) закінчення строку повноважень;

2) у зв'язку із заявою про відставку із зазначенням аргументів такого рішення, поданою у письмовому вигляді та прийнятою Президентом України;

{Пункт 2 частини статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

{Пункт 3 частини десятої статті 18 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Пункт 4 частини десятої статті 18 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

5) припинення громадянства України, встановлення факту наявності громадянства (підданства) іноземної держави чи набуття громадянства (підданства) іноземної держави, виїзду за межі України на постійне місце проживання;

{Пункт 5 частини десятої статті 18 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Пункт 6 частини десятої статті 18 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

7) встановлення факту надання недостовірної інформації при призначенні на посаду Голови Національного банку;

{Пункт 8 частини десятої статті 18 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

9) невиконання посадових обов'язків, у тому числі за станом здоров'я, протягом більш як чотири місяці поспіль;

{Пункт 9 частини статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

10) виникнення обставин, що призвели до невідповідності особи будь-якій вимозі чи забороні, встановленій частиною четвертою цієї статті або частиною п'ятою статті 10 цього Закону;

{Пункт 10 частини десятої статті 18 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

11) порушення вимог Закону України "Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)" у частині подання, дотримання строків подання декларації про контакти.

{Частина статті 18 доповнено пунктом 11 згідно із Законом № 1780-IX від 23.09.2021}

Голова Національного банку, строк повноважень якого закінчився, перебуває на посаді та продовжує виконувати свої обов'язки до вступу на посаду новопризначеного Голови Національного банку.

{Частина одинадцята статті 18 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

У разі смерті, визнання в установленому порядку безвісно відсутньою чи оголошення в установленому порядку померлою особи, яка є Головою Національного банку, повноваження такої особи вважаються припиненими з дня її смерті, засвідченої свідоцтвом про смерть, або з дня набрання законної сили рішенням суду про визнання особи безвісно відсутньою чи про оголошення особи померлою.

{Статтю 18 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Голова Національного банку на пленарному засіданні Верховної Ради України при розгляді питання про його звільнення у випадку, передбаченому пунктом 2 частини десятої цієї статті, доповідає про результати діяльності на посаді Голови Національного банку.

{Статтю 18 доповнено новою частиною згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

У разі звільнення Голови Національного банку з посади у випадках, передбачених пунктами 2-10 частини десятої цієї статті, тимчасове виконання обов'язків Голови Національного банку здійснюється відповідно до Закону України "Про тимчасове виконання обов'язків посадових осіб, яких призначає на посаду за згодою Верховної Ради України Президент України або Верховна Рада України за поданням Президента України".

{Стаття 18 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000; в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 19. Обов'язки та повноваження Голови Національного банку

Голова Національного банку:

1) керує діяльністю Національного банку у межах компетенції, визначеної цим Законом;

{Пункт 1 статті 19 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

2) діє від імені Національного банку і представляє його інтереси без доручення у відносинах з органами державної влади, з банками, фінансовими та кредитними установами, міжнародними організаціями, іншими установами і організаціями;

3) головує на засіданнях Правління Національного банку;

4) підписує протоколи, постанови, рішення, прийняті Правлінням Національного банку, накази та розпорядження, а також правочини, що вчиняються Національним банком;

{Пункт 4 статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

5) вносить Раді Національного банку подання про призначення на посади та звільнення з посад заступників Голови Національного банку, розподіляє обов'язки між заступниками Голови Національного банку;

{Пункт 5 статті 19 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

6) видає акти організаційно-розпорядчого характеру, обов'язкові до виконання усіма службовцями Національного банку, його підприємствами, установами;

{Пункт 6 статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

7) ініціює перед Радою Національного банку проведення позапланового внутрішнього аудиту у структурних підрозділах Національного банку.

{Пункт 7 статті 19 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

{Пункт 8 статті 19 виключено на підставі Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 20. Заступники Голови Національного банку

Голова Національного банку має шістьох заступників, у тому числі одного першого заступника, які призначаються на посади та звільняються з посад Радою Національного банку за поданням Голови Національного банку.

{Частина перша статті 20 в редакції Законів № 5285-VI від 18.09.2012, № 541-VIII від 18.06.2015, № 1587-IX від 30.06.2021}

Заступник Голови Національного банку призначається на посаду строком на сім років. Призначення на посади та звільнення з посад заступників Голови Національного банку здійснюється таким чином, щоб було забезпечено можливість проведення засідання Правління Національного банку відповідно до вимог частини третьої статті 17 цього Закону.

{Частина статті 20 в редакції Законів № 5285-VI від 18.09.2012, № 541-VIII від 18.06.2015, № 1587-IX від 30.06.2021}

Одна й та сама особа не може бути призначена на посаду заступника Голови Національного банку більше ніж два строки поспіль.

{Частина статті 20 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Заступником Голови Національного банку може бути громадянин України, який відповідає вимогам, установленим частиною третьою статті 10 цього Закону.

{Частина четверта статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2210-VIII від 16.11.2017}

Особа не може бути заступником Голови Національного банку, якщо вона має представницький мандат або обіймає чи обіймала посаду керівника органу державної влади, іншого державного органу, Голови чи члена Ради Національного банку (крім Голови Національного банку), якщо не минув один рік з дня її звільнення з такої посади, або є державним службовцем, або є керівником політичної партії чи членом керівного органу політичної партії, або є працівником юридичної особи, у тому числі її керівником, чи входить до складу керівного органу юридичної особи (крім Національного банку та інших юридичних осіб, у керівних органах яких законом передбачена участь представників Національного банку або акції (частки, паї) яких належать Національному банку), або є прямим чи опосередкованим власником акцій (часток, паїв) юридичної особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю якої здійснює Національний банк. На час перебування на посаді заступник Голови Національного банку зупиняє членство в політичній партії.

{Частина статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4395-VI від 09.02.2012; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Не може бути призначена на посаду заступника Голови Національного банку особа, яка не відповідає вимогам, встановленим частиною п'ятою статті 10 цього Закону.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Для призначення заступником Голови Національного банку кандидат на цю посаду подає відомості, що підтверджують відповідність його кандидатури вимогам, встановленим частинами четвертою та п'ятою цієї статті, частиною п'ятою статті 10 цього Закону.

{Частина статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Особа, призначена на посаду заступника Голови Національного банку, має відповідати вимогам, встановленим частиною п'ятою цієї статті та частиною п'ятою статті 10 цього Закону, протягом усього строку своїх повноважень.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Рада Національного банку призначає особу на посаду заступника Голови Національного банку у разі її відповідності вимогам, передбаченим частинами четвертою та п'ятою цієї статті, а також частиною п'ятою статті 10 цього Закону.

{Частина статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законами № 541-VIII від 18.06.2015, № 1811-IX від 19.10.2021}

Заступник Голови Національного банку звільняється з посади у таких випадках:

- 1) закінчення строку повноважень;
- 2) подання заяви про звільнення за власним бажанням із зазначенням аргументів такого рішення;

{Пункт 3 частини десятої статті 20 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Пункт 4 частини десятої статті 20 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Пункт 5 частини десятої статті 20 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

б) встановлення факту надання недостовірних відомостей при призначенні на посаду заступника Голови Національного банку;

{Пункт 7 частини десятої статті 20 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

8) невиконання посадових обов'язків, у тому числі за станом здоров'я, протягом більш як чотири місяці поспіль;

9) виникнення обставин, що призвели до невідповідності особи будь-якій вимозі чи забороні, встановленій частиною п'ятою цієї статті, частиною п'ятою статті 10 цього Закону;

{Пункт 9 частини десятої статті 20 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

10) порушення вимог Закону України "Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)" у частині подання, дотримання строків подання декларації про контакти;

{Частина статті 20 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 1780-IX від 23.09.2021}

11) припинення громадянства України, встановлення факту наявності громадянства (підданства) іноземної держави чи набуття громадянства (підданства) іноземної держави, виїзду за межі України на постійне місце проживання.

{Частина десяту статті 20 доповнено пунктом згідно із Законами № 1811-IX від 19.10.2021; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2463-IX від 27.07.2022}

{Частина статті 20 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Рада Національного банку звільняє з посади заступника Голови Національного банку у випадку, передбаченому пунктом 2 частини десятої цієї статті, на своєму засіданні після його доповіді про результати діяльності на посаді.

{Частина статті 20 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Заступник Голови Національного банку, строк повноважень якого закінчився, перебуває на посаді та продовжує виконувати свої обов'язки до вступу на посаду новопризначеного заступника Голови.

{Частина статті 20 в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 1811-IX від 19.10.2021}

У разі смерті, визнання в установленому порядку безвісно відсутньою чи оголошення в установленому порядку померлою особи, яка є заступником Голови Національного банку, повноваження такого заступника Голови Національного банку вважаються припиненими з дня його смерті, засвідченої свідоцтвом про смерть, або з дня набрання законної сили рішенням суду про визнання особи безвісно відсутньою чи про оголошення особи померлою.

{Статтю 20 доповнено частиною тринадцятою згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

{Стаття 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000; в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

{Статтю 21 виключено на підставі Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

{Назву розділу III виключено на підставі Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 22. Структура Національного банку

Структура Національного банку будується за принципом централізації з вертикальним підпорядкуванням.

До структури Національного банку входять центральний апарат, відокремлені підрозділи (філії та представництва в Україні, а також представництва Національного банку за кордоном) та юридичні особи, створені Національним банком для забезпечення його діяльності, які здійснюють діяльність виключно в межах завдань та функцій Національного банку, встановлених законом.

{Частина друга статті 22 в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 1587-IX від 30.06.2021}

{Частина третю статті 22 виключено на підставі Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Для перевезення цінностей, охорони цінностей та належних йому об'єктів Національний банк має право створювати підрозділи, озброєні бойовою вогнепальною зброєю. Такі підрозділи в межах повноважень, наданих цим Законом, мають право застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби оборони і бойову вогнепальну зброю в порядку, передбаченому частинами першою - третьою, пунктами 1, 2 і 4 частини четвертої, частинами п'ятою - сьомою статті 42, статтями 43 і 44, частиною першою, підпунктом "а" пункту 2, підпунктом "а" пункту 3, підпунктами "а", "б" пункту 6 частини третьої, пунктами 1 і 2 частини четвертої, частинами шостою і сьомою статті 45, частинами першою і другою, пунктами 1, 2, 4, 6 і 7 частини четвертої, частиною п'ятою, пунктами 1, 2, 4 і 5 частини шостої, частинами сьомою - тринадцятою статті 46 Закону України "Про Національну поліцію".

{Частина четверта статті 22 в редакції Закону № 5103-VI від 05.07.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 2210-VIII від 16.11.2017}

{Статтю 23 виключено на підставі Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Розділ IV ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

Стаття 24. Основні засади грошово-кредитної політики

Основні засади грошово-кредитної політики визначають показники діяльності Національного банку у середньостроковій перспективі для досягнення цілей Національного банку, визначених статтею 6 цього Закону.

Рада Національного банку розробляє Основні засади грошово-кредитної політики на підставі пропозицій, наданих Правлінням Національного банку.

{Статтю 24 доповнено новою частиною згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

При розробленні Основних засад грошово-кредитної політики використовуються макроекономічні показники, розраховані Кабінетом Міністрів України та Національним банком України, а також інша необхідна інформація.

{Частина третя статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Національний банк інформує Верховну Раду України про Основні засади грошово-кредитної політики та стан грошово-кредитного ринку в державі в порядку, передбаченому цим Законом.

{Частина четверта статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

{Частину статті 24 виключено на підставі Закону № 3828-VI від 06.10.2011}

{Стаття 24 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 25. Інструменти грошово-кредитної політики

{Назва статті 25 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк проводить грошово-кредитну політику шляхом застосування таких інструментів:

{Абзац перший частини першої статті 25 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

1) визначення та регулювання норм обов'язкових резервів для банків;

{Пункт 1 частини першої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

2) процентна політика;

{Пункт 2 частини першої статті 25 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

3) рефінансування банків;

{Пункт 3 частини першої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

4) валютні інтервенції (купівля-продаж валютних цінностей на валютних ринках);

{Пункт 4 частини першої статті 25 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

5) операції з цінними паперами (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права), у тому числі з казначейськими зобов'язаннями, на відкритому ринку;

{Пункт 5 статті 25 в редакції Закону № 1919-III від 13.07.2000}

6) регулювання імпорту та експорту капіталу;

7) запровадження на строк до шести місяців вимоги щодо обов'язкового продажу частини надходжень в іноземній валюті;

{Частину першу статті 25 доповнено новим пунктом згідно із Законом № 5480-VI від 06.11.2012}

8) зміна строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів;

{Частину першу статті 25 доповнено новим пунктом згідно із Законом № 5480-VI від 06.11.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

9) емісія власних боргових зобов'язань та операції з ними;

{Статтю 25 доповнено пунктом згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

10) операції з деривативними фінансовими інструментами.

{Частину першу статті 25 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк має право надавати кредити для рефінансування банку, якщо це не тягне за собою ризиків для банківської системи.

{Статтю 25 доповнено частиною другою згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 26. Нормативи обов'язкового резервування

{Назва статті 26 в редакції Закону № 2922-III від 10.01.2002}

Національний банк встановлює банкам норматив обов'язкового резервування коштів. При цьому:

{Частина перша статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

1) норматив обов'язкового резервування встановлюється єдиним для банків в процентному відношенні до загальної суми залучених банком коштів в національній та іноземній валюті;

{Пункт 1 статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

2) для різних видів зобов'язань можуть встановлюватися різні нормативи обов'язкового резервування;

{Пункт 2 статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

3) рішення про підвищення нормативу обов'язкового резервування набирає чинності не раніше ніж через 10 днів після його опублікування.

{Пункт 3 статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Стаття 27. Процентні ставки

Національний банк встановлює порядок визначення облікової ставки та інших процентних ставок за своїми операціями.

Національний банк має право нараховувати відсотки на кошти, розміщені на рахунках банків, відкритих у Національному банку. Таке нарахування здійснюється Національним банком із застосуванням визначених ним процентних ставок.

{Статтю 27 доповнено частиною другою згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 28. Управління золотовалютним резервом

Національний банк забезпечує управління золотовалютним резервом, здійснюючи його розміщення у міжнародно визнані резервні активи за діючими на ринку ставками, у тому числі від'ємними.

{Стаття 28 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 29. Операції відкритого ринку

Операціями відкритого ринку Національного банку, в тому числі з премією або з дисконтом, є купівля-продаж казначейських зобов'язань, а також інших цінних паперів (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права) та боргових зобов'язань, визначених Правлінням Національного банку, у тому числі на умовах зворотного продажу або купівлі (угоди репо).

{Стаття 29 в редакції Закону № 1919-III від 13.07.2000; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2478-VI від 09.07.2010, № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 30. Регулювання імпорту та експорту капіталу

Національний банк відповідно до валютного законодавства регулює імпорт та експорт капіталу.

{Стаття 30 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2473-VIII від 21.06.2018}

Стаття 31. Кошти Державного бюджету України та місцевих бюджетів

Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних місцевих рад зобов'язані зберігати бюджетні кошти у Національному банку на рахунку, відкритому центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, якщо інше не передбачено Бюджетним кодексом України.

Умови та порядок обслуговування бюджетних коштів визначаються договором між Національним банком та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, при цьому послуги для центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, надаються Національним банком безоплатно.

{Стаття 31 в редакції Закону № 2457-VI від 08.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012}

Розділ V

УПРАВЛІННЯ ГОТІВКОВИМ ГРОШОВИМ ОБІГОМ

Стаття 32. Грошова одиниця

Грошовою одиницею України є гривня, що дорівнює 100 копійкам.

Випуск та обіг на території України інших грошових одиниць і використання грошових сурогатів як засобу платежу забороняються.

Офіційне співвідношення між гривнею та золотом або іншими дорогоцінними металами не встановлюється.

Стаття 33. Повноваження Національного банку щодо організації готівкового грошового обігу

Для забезпечення організації готівкового грошового обігу Національний банк здійснює:

1) виготовлення банкнот і монет;

{Пункт 1 статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2491-VIII від 05.07.2018}

1¹) зберігання банкнот і монет безпосередньо або у банках, уповноважених ним на зберігання та для проведення операцій із ними;

{Статтю 33 доповнено пунктом 1¹ згідно із Законом № 2491-VIII від 05.07.2018}

2²) визначення вимог до банків, що можуть бути уповноважені на зберігання банкнот і монет та для проведення операцій з ними, встановлення порядку зберігання такими банками банкнот і монет та проведення операцій із ними;

{Статтю 33 доповнено пунктом 1² згідно із Законом № 2491-VIII від 05.07.2018}

2) створення резервних фондів банкнот і монет;

3) встановлення номіналів, систем захисту, платіжних ознак та дизайну банкнот та монет, а також обмежень щодо використання систем захисту, платіжних ознак та відтворення елементів дизайну банкнот та монет;

{Пункт 3 статті 33 в редакції Закону № 5285-VI від 18.09.2012}

4) встановлення порядку заміни пошкоджених банкнот і монет;

5) встановлення правил випуску в обіг, оброблення, зберігання, вилучення з обігу та знищення готівки, інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей, перелік яких визначається Національним банком, а також контроль за виконанням правил;

{Пункт 5 статті 33 в редакції Законів № 5285-VI від 18.09.2012, № 1953-IX від 14.12.2021}

5¹) встановлення правил проведення переказу коштів;

{Частина першу статті 33 доповнено пунктом 5¹ згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

б) визначення порядку ведення касових операцій для банків, небанківських фінансових установ та інших суб'єктів господарювання;

{Пункт 6 статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

б¹) контроль за веденням касових операцій банками та юридичними особами, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою;

{Частина першу статті 33 доповнено пунктом б¹ згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

7) визначення вимог до технічного стану і організації охорони приміщень банків, їх відокремлених підрозділів, а також небанківських фінансових установ та операторів поштового зв'язку, які отримали ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій та/або ліцензію на надання фінансових платіжних послуг, та юридичних осіб, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою, та здійснюють діяльність з оброблення та зберігання готівки.

{Пункт 7 статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2491-VIII від 05.07.2018; в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2888-IX від 12.01.2023; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021 з урахуванням змін, внесених Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

Національний банк у визначеному ним порядку має право проводити перевірки та ревізії готівки у банках, уповноважених Національним банком на зберігання банкнот і монет та для проведення операцій із ними.

{Статтю 33 доповнено частиною другою згідно із Законом № 2491-VIII від 05.07.2018}

Національний банк у визначеному ним порядку має право проводити перевірки банків та інших юридичних осіб, які отримали ліцензію на здійснення операцій з готівкою, щодо дотримання ними вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань порядку ведення касових операцій, інкасації коштів та перевезення валютних цінностей, організації охорони приміщень.

{Статтю 33 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

Стаття 33¹. Здійснення операцій з готівкою

Юридичні особи на підставі ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою здійснюють такі види діяльності:

- 1) інкасація коштів, перевезення валютних та інших цінностей;
- 2) оброблення та зберігання готівки.

У ліцензії Національного банку на здійснення операцій з готівкою зазначаються види діяльності, які дозволяється здійснювати юридичній особі на підставі такої ліцензії.

Національний банк у визначеному ним порядку веде реєстр юридичних осіб, яким видано ліцензію на здійснення операцій з готівкою, та розміщує інформацію про видані ліцензії на сторінці офіційного інтернет-представництва Національного банку.

{Закон доповнено статтею 33¹ згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

Стаття 34. Емісія

Виключне право введення в обіг (емісія) гривні і розмінної монети, організація їх обігу та вилучення з обігу належить Національному банку.

Готівка знаходиться в обігу у вигляді грошових знаків - банкнот (паперових) і монет (металевих). Загальна сума введених в обіг банкнот і монет зазначається в рахунках Національного банку як його пасив.

Банкноти і монети є безумовними зобов'язаннями Національного банку і забезпечуються всіма його активами.

Емісія цифрових грошей Національного банку здійснюється виключно в безготівковій формі відповідно до Закону України "Про платіжні послуги".

{Статтю 34 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

Стаття 35. Обіг банкнот і монет

Гривня (банкноти і монети) як національна валюта є єдиним законним платіжним засобом на території України, приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для виконання платіжних операцій.

Цифрові гроші Національного банку як електронна форма грошової одиниці України є законним платіжним засобом на території України, приймається фізичними і юридичними особами для проведення платіжних операцій та розрахунків виключно у випадках, передбачених законодавством України.

{Текст статті 35 в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

Стаття 36. Курс гривні

Національний банк розраховує та оприлюднює офіційний курс гривні до іноземних валют, облікову ціну банківських металів.

{Стаття 36 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 37. Конвертованість гривні

Умови та порядок конвертації (обміну) гривні на іноземну валюту встановлюються Національним банком відповідно до законодавства України про валютне регулювання.

Національний банк не може обмежувати права суб'єктів валютного ринку на здійснення операцій з іноземною валютою, гарантовані їм законом.

Стаття 38. Порядок заміни зношених і пошкоджених банкнот і монет

Зношені і пошкоджені грошові знаки України приймаються й обмінюються безоплатно на нові грошові знаки Національним банком та банками України без обмежень щодо сум та строків такої заміни.

{Частина перша статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Особливості і порядок визначення платіжності грошових знаків, а також порядок обміну зношених і пошкоджених грошових знаків встановлюються Національним банком.

Стаття 39. Вилучення з обігу банкнот і монет

Національний банк, банки України зобов'язані вилучати фальшиві, підроблені або такі, що не мають необхідних ознак платіжності, грошові знаки (банкноти, монети).

{Частина перша статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Порядок вилучення таких грошових знаків встановлюється Національним банком і регулюється відповідними нормативними актами.

Національний банк та банки не зобов'язані відшкодувати знищені, загублені, фальшиві, підроблені, а також такі, що стали недійсними, банкноти та монети.

{Частина третя статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Національний банк офіційно повідомляє через медіа про вилучення з обігу грошових знаків України (банкнот, монет).

Виготовлення з метою введення в обіг або введення в обіг підроблених грошових знаків тягне за собою відповідальність відповідно до законодавства України.

Розділ VI

ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗРАХУНКІВ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Стаття 40. Регулювання розрахунків

Національний банк встановлює правила, форми і стандарти розрахунків банків та інших юридичних і фізичних осіб в економічному обігу України із застосуванням паперових та електронних документів, платіжних інструментів та готівки, а також координує організацію розрахунків.

{Частина перша статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

Національний банк забезпечує здійснення міжбанківських розрахунків через свої установи, дає дозвіл на проведення міжбанківських розрахунків через прямі кореспондентські відносини банків та через їх власні розрахункові системи.

{Частина друга статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Національний банк України визначає порядок обміну інформаційними повідомленнями та клірингу за операціями, здійсненими в межах України.

{Статтю 40 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012}

Стаття 41. Регулювання бухгалтерського обліку

Національний банк встановлює для банків обов'язкові правила ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що відповідають вимогам законів України та міжнародним стандартам фінансової звітності.

Національний банк встановлює для небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, порядок ведення бухгалтерського обліку окремих господарських операцій, пов'язаних із діяльністю з надання фінансових послуг, які не визначені міжнародними стандартами фінансової звітності, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Національний банк має право:

1) надавати методичні рекомендації щодо облікової політики для небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

2) визначати перелік інформації, що підлягає розкриттю у примітках до фінансової звітності небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк.

{Текст статті 41 в редакції Законів № 2478-VI від 09.07.2010, № 1953-IX від 14.12.2021}

Розділ VII ОПЕРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

Стаття 42. Види операцій Національного банку

Національний банк для забезпечення виконання покладених на нього функцій здійснює такі операції:

1) надає кредити банкам для підтримки ліквідності за ставкою не нижче ставки рефінансування Національного банку та в порядку, визначеному Національним банком;

{Пункт 1 частини першої статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

2) надає кредити Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на умовах, визначених нормативно-правовими актами Національного банку;

{Частину першу статті 42 доповнено пунктом 2 згідно із Законом № 2740-III від 20.09.2001; в редакції Закону № 639-VI від 31.10.2008 - зміни діють не пізніше ніж до 1 січня 2011 року; в редакції Законів № 5411-VI від 02.10.2012, № 1586-VII від 04.07.2014}

3) здійснює дисконтні операції з вексями і чеками в порядку, визначеному Національним банком;

4) *{Дію пункту 4 частини першої статті 42 (в частині заборони купівлі цінних паперів в емітента) тимчасово зупинено - див. пункт 8 розділу XV}* купує (крім купівлі в емітента) та продає цінні папери в установленому законодавством порядку. Обмеження, встановлене цим пунктом, не поширюється на придбання цінних паперів у емітента у випадках, передбачених пунктом 3 частини другої статті 71 цього Закону;

{Пункт 4 частини першої статті 42 в редакції Закону № 5042-VI від 04.07.2012}

5) відкриває власні кореспондентські та металеві рахунки в закордонних банках і веде кореспондентські рахунки банків;

{Пункт 5 частини першої статті 42 в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

5¹) веде рахунки умовного зберігання (ескроу) банків та інших своїх клієнтів;

{Частину першу статті 42 доповнено пунктом 5¹ згідно із Законом № 1587-IX від 30.06.2021}

6) купує та продає валютні цінності з метою монетарного регулювання;

7) зберігає банківські метали, а також купує та продає банківські метали, дорогоцінні метали та камені та інші коштовності, пам'ятні та інвестиційні монети з дорогоцінних металів на внутрішньому і зовнішньому ринках без квотування і ліцензування;

{Пункт статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

8) розміщує золотовалютний резерв самостійно або через уповноважені ним юридичні особи, що надають фінансові послуги на міжнародних ринках;

{Пункт 8 частини першої статті 42 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Пункт 8¹ частини першої статті 42 виключено на підставі Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

{Пункт 9 частини першої статті 42 виключено на підставі Закону № 5178-VI від 06.07.2012}

{Пункт 10 частини першої статті 42 виключено на підставі Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

11) веде рахунок центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, без оплати і нарахування відсотків;

{Пункт 11 частини першої статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012}

12) виконує операції по обслуговуванню державного боргу, пов'язані із розміщенням державних цінних паперів, їх погашенням і виплатою доходу за ними;

13) веде особові рахунки працівників Національного банку;

{Пункт статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

14) веде рахунки міжнародних організацій;

15) здійснює безспірне стягнення коштів з рахунків своїх клієнтів відповідно до законодавства України, в тому числі за рішенням суду;

{Пункт статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

16) веде рахунки Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

{Частину першу статті 42 доповнено пунктом 16 згідно із Законом № 4452-VI від 23.02.2012}

16¹) веде під час дії воєнного стану та протягом одного року, наступного за роком, в якому буде припинено або скасовано воєнний стан, у визначеному ним порядку та з урахуванням положень пункту 56 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України рахунки:

державних органів, призначені для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки та оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги;

для залучення коштів на підтримку Збройних Сил України;

Фонду розвитку підприємництва, призначені для отримання та обслуговування позик, кредитів, грантів за програмами та проектами іноземних держав, їх урядів та уповноважених ними органів та організацій, а також міжнародних організацій та установ, які надають міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України;

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 16¹ згідно із Законом № 2463-IX від 27.07.2022; в редакції Закону № 3035-IX від 11.04.2023}

17) безпосередньо взаємодіє з Центральним депозитарієм цінних паперів для забезпечення своїх операцій з цінними паперами;

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 17 згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012}

18) встановлює кореспондентські відносини з міжнародними депозитаріями з метою виконання функцій в межах грошово-кредитної політики, управління державним боргом та веде рахунки депозитаріїв іноземних держав та міжнародних депозитарно-клірингових установ з метою здійснення своїх повноважень у сфері депозитарного обліку;

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 18 згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012; в редакції Закону № 738-IX від 19.06.2020}

19) має право здійснювати підтримку ліквідності центрального контрагента за ставкою не нижче ставки рефінансування Національного банку та в порядку, визначеному Національним банком, а також нараховувати відсотки на залишки коштів на рахунку центрального контрагента, відкритому в Національному банку;

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 19 згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012; в редакції Законів № 738-IX від 19.06.2020, № 1587-IX від 30.06.2021}

20) веде інформаційну базу стосовно договорів, що укладаються на фінансовому ринку, у порядку, визначеному Національним банком України;

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 20 згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012}

21) передає банкам банкноти і монети на зберігання та для проведення операцій з ними у порядку, визначеному Національним банком.

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 21 згідно із Законом № 2491-VIII від 05.07.2018}

22) веде рахунки у національній валюті Центрального депозитарію цінних паперів (крім рахунків у цінних паперах) та клірингових установ;

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 22 згідно із Законом № 738-IX від 19.06.2020; в редакції Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

22¹) проводить операції з деривативними фінансовими інструментами, операції репо;

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 22¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

23) провадить діяльність торгового репозиторію відповідно до Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки".

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 23 згідно із Законом № 738-IX від 19.06.2020}

24) надає платіжні послуги відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 24 згідно із Законом № 1591-IX від 30.06.2021 - вводить в дію з 01.08.2022}

25) веде рахунки банків, які є кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг, засвідчувального центру, кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, створеного Національним банком відповідно до Закону України "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуг".

{Частина першу статті 42 доповнено пунктом 25 згідно із Законом № 2801-IX від 01.12.2022}

Національний банк має право здійснювати й інші операції, необхідні для забезпечення виконання своїх функцій.

Національний банк має право встановлювати плату за надані ним відповідно до закону послуги (здійшені операції).

{Статтю 42 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Національний банк має право видавати кредити працівникам Національного банку.

{Статтю 42 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1587-IX від 30.06.2021}

Стаття 43. Участь в міжнародних організаціях

Національний банк має право брати участь у формуванні капіталу і діяльності міжнародних організацій відповідно до міжнародних договорів, учасницею яких є Україна, а також відповідно до угод між ним та іноземними центральними банками.

Розділ VIII ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ ЩОДО ОПЕРАЦІЙ З ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ

Стаття 44. Повноваження в сфері валютного регулювання та нагляду
{Назва статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2922-III від 10.01.2002, № 2473-VIII від 21.06.2018}

Національний банк діє як уповноважена державна установа при застосуванні валютного законодавства.

{Частина перша статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2473-VIII від 21.06.2018}

До компетенції Національного банку у сфері валютного регулювання та нагляду належать:

{Абзац перший частини другої статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2922-III від 10.01.2002, № 2473-VIII від 21.06.2018}

1) видання нормативно-правових актів щодо ведення валютних операцій;

{Пункт 1 частини другої статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

2) видача, переоформлення, зупинення, поновлення, відкликання (анулювання) ліцензій на здійснення валютних операцій, здійснення валютного нагляду відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції";

{Пункт 2 частини другої статті 44 в редакції Законів № 2922-III від 10.01.2002, № 2473-VIII від 21.06.2018}

3) встановлення лімітів відкритої валютної позиції для банків та інших установ, що купують та продають іноземну валюту;

4) запровадження заходів захисту відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції";

{Частину другу статті 44 доповнено новим пунктом згідно із Законом № 5480-VI від 06.11.2012; в редакції Закону № 2473-VIII від 21.06.2018}

5) застосування за порушення вимог валютного законодавства заходів впливу до уповноважених установ.

{Частину другу статті 44 доповнено новим пунктом згідно із Законом № 5480-VI від 06.11.2012; в редакції Законів № 2473-VIII від 21.06.2018, № 1591-IX від 30.06.2021 - вводитьься в дію з 01.08.2022}

Стаття 45. Організація валютного ринку

Національний банк визначає структуру валютного ринку України та організовує торгівлю валютними цінностями на ньому відповідно до валютного законодавства.

{Стаття 45 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2473-VIII від 21.06.2018}

Стаття 46. *{Статтю 46 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}*

Стаття 47. Структура золотовалютного резерву

Золотовалютний резерв може включати такі міжнародно визнані резервні активи:

{Абзац перший частини першої статті 47 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

монетарне золото;

спеціальні права запозичення;

резервна позиція в МВФ;

іноземна валюта у вигляді банкнот та монет або кошти на рахунках за кордоном;

цінні папери (крім акцій), що оплачуються в іноземній валюті;

будь-які інші міжнародно визнані резервні активи за умови забезпечення їх надійності та ліквідності.

{Стаття 47 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

Стаття 48. Поповнення та використання золотовалютного резерву

Поповнення золотовалютного резерву проводиться Національним банком шляхом:

{Абзац перший частини першої статті 48 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

1) купівлі монетарного золота та іноземної валюти;

{Пункт 1 статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

2) отримання доходів в іноземній валюті та монетарному золоті;

{Пункт 2 частини першої статті 48 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

3) залучення Національним банком валютних коштів від міжнародних фінансових організацій, центральних банків іноземних держав та інших кредиторів;

4) отримання монетарного золота від операцій з банківськими та дорогоцінними металами.

{Частина першу статті 48 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Використання золотовалютного резерву здійснюється Національним банком на такі цілі:

1) продаж валюти на фінансових ринках для проведення грошово-кредитної політики, включаючи політику обмінного курсу;

2) витрати по операціях із забезпечення діяльності Національного банку в межах сум, передбачених кошторисом адміністративних витрат Національного банку, та витрати, пов'язані з виробничою діяльністю Банкнотно-монетного двору;

{Пункт 2 частини другої статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4395-VI від 09.02.2012, № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

2¹) витрати по операціях із золотовалютним резервом та із забезпечення виконання Національним банком його функцій;

{Частина другу статті 48 доповнено пунктом 2¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

3) повернення валютних коштів міжнародним фінансовим організаціям, центральним банкам іноземних держав та іншим кредиторам, включаючи відсотки за користування такими коштами та інші обов'язкові нарахування;

{Частина другу статті 48 доповнено пунктом 3 згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

4) участь у формуванні капіталу і діяльності міжнародних організацій відповідно до статті 43 цього Закону;

{Частина другу статті 48 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

5) забезпечення виконання зобов'язань за власними операціями Національного банку, у тому числі з деривативними фінансовими інструментами, операціями репо з міжнародно визнаними резервними активами.

{Частина другу статті 48 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Не допускається використання золотовалютного резерву для:

1) надання кредитів, гарантій та інших зобов'язань резидентам;

2) надання гарантій нерезидентам, крім використання їх для забезпечення виконання зобов'язань за власними операціями Національного банку;

3) забезпечення виконання зобов'язань за операціями третіх осіб.

{Частина третя статті 48 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 49. Зберігання золотого запасу

Національний банк є зберігачем державного золотого запасу, а також дорогоцінних металів, дорогоцінних каменів, інших коштовностей.

{Стаття 49 в редакції Закону № 1416-IV від 03.02.2004}

{Статтю 50 виключено на підставі Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 50. Позареалізаційні валютні доходи та збитки

Доходи та збитки Національного банку, пов'язані із зміною оцінки активів і пасивів, представлених у вигляді банківського золота та іноземної валюти, спеціальних прав запозичення, у зв'язку із змінами курсу іноземних валют та ціни золота враховуються і компенсуються у такому порядку:

1) чисті валютні доходи та збитки збалансовуються відповідною сумою на спеціальному резервному рахунку переоцінки валютних резервів у балансі Національного банку;

2) зазначені чисті доходи та збитки не враховуються при розрахунку річного доходу Національного банку.

{До Закону включено статтю 50 згідно із Законом № 2856-VI від 23.12.2010 - діє до 1 січня 2012 року}

Розділ IX

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ З ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ, ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ ТА КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Стаття 51. Підзвітність

Національний банк підзвітний Президенту України та Верховній Раді України в межах їх конституційних повноважень.

Підзвітність означає:

1) призначення на посаду та звільнення з посади Голови Національного банку Верховною Радою України за поданням Президента України;

2) призначення та звільнення Президентом України половини складу Ради Національного банку;

3) призначення та звільнення Верховною Радою України половини складу Ради Національного банку;

4) доповідь Голови Національного банку Верховній Раді України про діяльність Національного банку, яка подається до Верховної Ради України щороку не пізніше 1 травня;

{Пункт 4 частини другої статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1052-IX від 03.12.2020}

5) подання Президенту України та Верховній Раді України щорічного звіту про проведення грошово-кредитної політики за попередній рік.

{Пункт 5 частини другої статті 51 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк України щокварталу надає Президенту України та Комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання банківської діяльності, інформацію про безготівкову емісію у відповідному періоді, а саме про:

{Абзац перший частини третьої статті 51 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

проведення операцій з рефінансування банків;

проведення інтервенцій на міжбанківському валютному ринку;

проведення операцій на фондовому ринку.

{Статтю 51 доповнено частиною згідно із Законом № 1533-VI від 23.06.2009}

Національний банк України має право подавати Президенту України у встановленому порядку пропозиції щодо законодавчого врегулювання питань, спрямованих на виконання функцій Національного банку України.

{Статтю 51 доповнено частиною згідно із Законом № 3163-IV від 01.12.2005}

Національний банк щороку, до 1 березня, надає Президенту України та Верховній Раді України інформацію, передбачену частиною третьою статті 52 цього Закону.

{Статтю 51 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 3828-VI від 06.10.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 52. Взаємовідносини з Кабінетом Міністрів України

Національний банк та Кабінет Міністрів України можуть проводити взаємні консультації з питань грошово-кредитної політики та державної економічної політики, зокрема щодо прогнозу основних макроекономічних показників, включаючи монетарні показники і показники валютно-курсової політики.

{Частина перша статті 52 в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк на запит Кабінету Міністрів України надає інформацію:

1) щодо монетарних процесів та грошово-кредитного ринку;

2) передбачену частиною третьою статті 51 цього Закону.

{Частина друга статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010; в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк щороку, до 1 березня, надає Кабінету Міністрів України інформацію, необхідну для складання Бюджетної декларації, про орієнтовний прогноз частини прибутку до розподілу, яка підлягатиме перерахуванню до державного бюджету. Інформація, передбачена цією частиною, надається Національним банком виключно в порядку інформування.

{Статтю 52 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Кабінет Міністрів України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади на запит Національного банку надають інформацію, що має вплив на стан платіжного балансу, на монетарні процеси, грошово-кредитний ринок, включаючи щомісячну інформацію про показники доходів, видатків і дефіциту державного та зведеного бюджетів, стан державного боргу та графік платежів за ним.

{Частина статті 52 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

{Частина п'яту статті 52 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Голова Національного банку або за його дорученням один із його заступників можуть брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу.

{Частина статті 52 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

{Частина статті 52 виключено на підставі Закону № 1587-IX від 30.06.2021}

Національний банк України має право подавати Кабінету Міністрів України у встановленому порядку пропозиції щодо законодавчого врегулювання питань, спрямованих на виконання функцій Національного банку України.

{Статтю 52 доповнено частиною згідно із Законом № 3163-IV від 01.12.2005}

Стаття 53. Гарантії невтручання

Не допускається втручання органів державної влади та інших державних органів чи їх посадових та службових осіб, будь-яких юридичних чи фізичних осіб у виконання функцій і повноважень Національного банку, Ради Національного банку, Правління Національного банку чи службовців Національного банку інакше, як в межах, визначених Конституцією України та цим Законом.

Національний банк подає звітність та надає інформацію органам державної влади та іншим державним органам у випадках, передбачених Конституцією України та цим Законом.

Законодавче регулювання питань, пов'язаних з виконанням Національним банком своїх функцій, установлюється або змінюється виключно цим Законом. Зміна положень цього Закону може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до цього Закону.

{Частина третя статті 53 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

{Стаття 53 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Стаття 54. Заборона надання кредитів державі

{Дію статті 54 тимчасово зупинено - див. пункт 8 розділу XV}

Національний банк не має права надавати кредити в національній та іноземній валюті, як прямо, так і опосередковано через державну установу, іншу юридичну особу, майно якої перебуває у державній власності, на фінансування Державного бюджету України.

{Частина перша статті 54 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк не має права купувати на первинному ринку цінні папери, емітовані Кабінетом Міністрів України, державною установою, іншою юридичною особою, майно якої перебуває у державній власності.

{Стаття 54 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Розділ X

БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ І БАНКІВСЬКИЙ НАГЛЯД, ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД НА РИНКАХ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

{Назва розділу X із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

Стаття 55. Мета та сфера банківського нагляду

Головна мета банківського регулювання і нагляду - безпека та фінансова стабільність банківської системи, захист інтересів вкладників і кредиторів.

Національний банк здійснює функції банківського регулювання і нагляду на індивідуальній та консолідованій основі за діяльністю банків та банківських груп у межах та порядку, передбачених законодавством України.

{Частина друга статті 55 в редакції Закону № 3394-VI від 19.05.2011}

Національний банк здійснює постійний нагляд за дотриманням банками, їх підрозділами, афілійованими та спорідненими особами банків на території України та за кордоном, банківськими групами, представництвами та філіями іноземних банків в Україні, а також іншими юридичними та фізичними особами банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку. Національний банк не здійснює перевірок і ревізій фінансово-господарської діяльності осіб, зазначених у цій статті, крім випадку, передбаченого статтею 33 цього Закону.

{Частина третя статті 55 в редакції Закону № 2922-III від 10.01.2002; із змінами, внесеними згідно із Законами № 3394-VI від 19.05.2011, № 2491-VIII від 05.07.2018, № 1953-IX від 14.12.2021}

Стаття 55¹. Мета державного регулювання та нагляду на ринках небанківських фінансових послуг

{Назва статті 55¹ в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

Головна мета державного регулювання та нагляду на ринках небанківських фінансових послуг, що здійснюються Національним банком, - безпека та фінансова стабільність фінансової системи, захист інтересів вкладників і кредиторів та інших споживачів небанківських фінансових послуг та запобігання кризовим явищам.

{Частина перша статті 55¹ в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

Національний банк здійснює функції державного регулювання та нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг (крім професійної діяльності та надання супровідних послуг на ринках капіталу) на індивідуальній та консолідованій основі у межах та порядку, встановлених законодавством.

{Частина друга статті 55¹ в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

Державне регулювання ринків небанківських фінансових послуг здійснюється Національним банком України виходячи з принципу відокремлення нормативно-правового регулювання діяльності учасників цих ринків від нагляду за їх діяльністю.

{Закон доповнено статтею 55¹ згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019}

Стаття 56. Акти Національного банку

Національний банк видає нормативно-правові акти та розпорядчі акти.

Національний банк видає нормативно-правові акти з питань, віднесених до його повноважень, які є обов'язковими для органів державної влади і органів місцевого самоврядування, юридичних та для фізичних осіб.

{Частина друга статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019}

Національний банк видає розпорядчі акти з питань організаційно-розпорядчого характеру або індивідуальної дії, які не є нормативно-правовими актами. Розпорядчі акти оприлюднюються та набирають чинності в порядку, встановленому Національним банком.

Нормативно-правові акти Національного банку видаються у формі постанов Правління Національного банку, а також інструкцій, положень, правил, що затверджуються постановами Правління Національного банку. Вони не можуть суперечити законам України та іншим законодавчим актам України і не мають зворотної сили, крім випадків, коли вони згідно із законом пом'якшують або скасовують відповідальність.

Національний банк розробляє, розглядає та приймає нормативно-правові акти, що мають ознаки регуляторних актів, з дотриманням принципів державної регуляторної політики, визначених Законом України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

{Частина п'ята статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

При розробленні нормативно-правових актів, що мають ознаки регуляторних актів, Національний банк у встановленому ним порядку проводить обговорення проекту нормативно-правового акта.

{Частина статті 56 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

До початку обговорення Національний банк проводить аналіз впливу проекту нормативно-правового акта на ринок фінансових, супровідних послуг, що включає розрахунок очікуваних витрат та вигод учасників ринку, громадян та держави внаслідок дії проекту нормативно-правового акта, крім випадків, якщо такий розрахунок неможливо здійснити у зв'язку з відсутністю джерела підтвердженої інформації, що має бути використана для його проведення. Результати такого аналізу та проект відповідного нормативно-правового акта підлягають оприлюдненню на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку у встановленому ним порядку. Учасники ринку фінансових послуг мають право самостійно здійснювати аналіз впливу проектів нормативно-правових актів, розроблених Національним банком, відстежувати результативність таких актів, подавати за результатами цієї діяльності зауваження та пропозиції до Національного банку, який на підставі аналізу таких документів може прийняти рішення про необхідність перегляду нормативно-правового акта.

{Частина статті 56 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Обговорення проекту нормативно-правового акта проводиться в такому порядку:

1) оприлюднення проекту нормативно-правового акта на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку з метою одержання зауважень і пропозицій заінтересованих осіб. Строк для надання заінтересованими особами зауважень і пропозицій визначається Національним банком та має бути пропорційним обсягу проекту оприлюдненого нормативно-правового акта і не може становити менше 10 днів;

2) оприлюднення зауважень і пропозицій до проекту нормативно-правового акта, поданих до Національного банку за встановленою ним формою. Національний банк має право проводити обговорення отриманих зауважень та пропозицій. Спосіб обговорення, у разі його проведення, визначається Національним банком. Національний банк розглядає зауваження і пропозиції до оприлюдненого проекту нормативно-правового акта у встановлений ним строк та, в разі визначення доцільності, враховує їх у проекті нормативно-правового акта;

3) оприлюднення на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку у встановленому ним порядку узагальнених результатів обговорення із зазначенням узагальненої інформації про пропозиції, що надійшли до проекту нормативно-правового акта, та узагальненої інформації про врахування або відхилення таких пропозицій.

{Частина статті 56 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Національний банк не проводить обговорення проектів нормативно-правових актів:

1) з питань запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного, надзвичайного стану, оголошення зони надзвичайної екологічної ситуації, мобілізації та демобілізації, у тому числі розроблених на виконання функцій, визначених пунктом 20 частини першої статті 7 цього Закону, а також з питань запровадження та здійснення заходів на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання виникненню та поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб;

2) розроблених на виконання функцій, визначених пунктами 3 і 30 частини першої статті 7 цього Закону;

3) з питань реалізації грошово-кредитної політики, здійснення валютного регулювання та валютного нагляду (включаючи запровадження заходів захисту), визначення порядку здійснення операцій в іноземній валюті, а також заходів, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України, у тому числі розроблених відповідно до вимог розділів IV-VIII цього Закону;

4) з питань нагляду та застосування заходів впливу за порушення законодавства, в тому числі у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій);

5) що містять державну таємницю;

6) що містять положення, спрямовані на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, у тому числі додатків до неї;

7) що передбачають внесення змін, які стосуються внесення виправлень, уточнень, усунення помилок, суперечностей у тексті нормативно-правового акта без зміни його змісту.

{Частина статті 56 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

У разі якщо проект нормативно-правового акта одночасно містить норми, передбачені пунктами 1, 2, 6, 7 частини дев'ятої цієї статті, та норми, спрямовані на правове регулювання інших відносин, обговоренню підлягають виключно норми, не передбачені пунктами 1, 2, 6, 7

частини дев'ятої цієї статті. При цьому опублікуванню підлягає весь проект нормативно-правового акта.

{Частина статті 56 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

У разі якщо проект нормативно-правового акта одночасно містить норми, передбачені пунктами 3-5 частини дев'ятої цієї статті, та норми, спрямовані на правове регулювання інших відносин, обговоренню підлягають виключно норми, не передбачені пунктами 3-5 частини дев'ятої цієї статті. При цьому опублікуванню підлягає проект нормативно-правового акта, крім норм, передбачених пунктами 3-5 частини дев'ятої цієї статті.

{Частина статті 56 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Національний банк, у разі визначення ним доцільності, має право обговорювати проекти нормативно-правових актів, передбачені частиною дев'ятою цієї статті.

{Частина статті 56 в редакції Закону № 3498-IX від 22.11.2023}

Нормативно-правові акти Національного банку (крім нормативно-правових актів, які містять інформацію з обмеженим доступом) набирають чинності з дня їх офіційного опублікування, якщо більш пізній строк набрання чинності не передбачений у такому акті. Офіційним опублікуванням нормативно-правового акта Національного банку вважається перше опублікування його повного тексту в одному з періодичних друкованих видань - "Офіційному віснику України", газетах "Урядовий кур'єр", "Голос України" або перше розміщення на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку України.

Нормативно-правові акти Національного банку, що містять інформацію з обмеженим доступом, не підлягають опублікуванню та доводяться до відома юридичних та фізичних осіб, на яких поширюється їх дія, у порядку, встановленому Національним банком.

Нормативно-правові акти Національного банку, що містять інформацію з обмеженим доступом, набирають чинності у порядку, встановленому цими актами.

Акти Національного банку можуть бути оскаржені відповідно до законодавства України.

{Стаття 56 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2388-VI від 01.07.2010, № 1586-VII від 04.07.2014; в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 57. Доступ до інформації

Для здійснення своїх функцій Національний банк має право безоплатно одержувати від фінансових установ, учасників фінансових груп та юридичних осіб, які авторизовані Національним банком або є інфраструктурами фінансового ринку, а також від осіб, стосовно яких Національний банк здійснює державне регулювання та нагляд відповідно до законів України "Про банки і банківську діяльність", "Про фінансові послуги та фінансові компанії" та інших законів України, інформацію про їх діяльність та пояснення щодо отриманої інформації і проведених операцій.

{Частина перша статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2922-III від 10.01.2002, № 3024-VI від 15.02.2011, № 3394-VI від 19.05.2011; в редакції Законів № 79-IX від 12.09.2019, № 1953-IX від 14.12.2021}

Для підготовки грошово-кредитної, фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, банківської статистичної інформації та аналізу фінансової стабільності, а також аналізу та прогнозу динаміки макроекономічних, грошово-кредитних, валютних та фінансових показників Національний банк має право безоплатно отримувати необхідну інформацію від органів державної влади і органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання усіх форм власності.

{Частина друга статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Отримана інформація не підлягає розголошенню, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

Стаття 58. Пруденційні нормативи та буфери капіталу

{Назва статті 58 в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

З метою захисту інтересів вкладників та кредиторів, забезпечення фінансової надійності банків Національний банк у визначеному ним порядку встановлює для банків, банківських груп, підгруп банківських груп, філій іноземних банків обов'язкові пруденційні нормативи, зокрема щодо капіталу (нормативи достатності капіталу та коефіцієнт левериджу), ліквідності, кредитного ризику, інвестування та буферів капіталу.

{Частина перша статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2922-III від 10.01.2002, № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

З метою забезпечення відповідності діяльності небанківських фінансових установ вимогам законодавства для виявлення потенційних ризиків у їхній діяльності, а також мінімізації таких ризиків Національний банк у визначеному ним порядку встановлює для таких осіб пруденційні вимоги, у тому числі пруденційні нормативи.

{Статтю 58 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

Про подальші зміни нормативів та методики їх розрахунку Національний банк офіційно повідомляє не пізніше ніж за місяць до введення їх у дію.

Стаття 59. Резерви забезпечення ризиків

Національний банк у межах своїх повноважень визначає розміри, порядок формування та використання резервів банків, інших фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, для покриття можливих втрат за кредитами, резервів для покриття валютних, відсоткових та інших ризиків банків, цих фінансових установ.

{Частина перша статті 59 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019}

Резерви для покриття можливих фінансових ризиків, а також фонду гарантування вкладів громадян створюються за рахунок доходу до оподаткування відповідно до законодавства України.

{Статтю 60 виключено на підставі Закону № 2922-III від 10.01.2002}

Стаття 61. Повноваження щодо здійснення регулятивних функцій

Національний банк здійснює державне регулювання діяльності:

банків - у формах, визначених Законом України "Про банки і банківську діяльність", безпосередньо або через створений ним Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури;

кредитних спілок - у формах, визначених Законом України "Про кредитні спілки";

страховиків - у формах, визначених Законом України "Про страхування";

інших осіб, які здійснюють діяльність з надання фінансових та супровідних послуг, - у формах та у спосіб, визначені Законом України "Про фінансові послуги та фінансові компанії".

{Стаття 61 в редакції Законів № 2922-III від 10.01.2002, № 1953-IX від 14.12.2021 з урахуванням змін, внесених Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

{Стаття 62 втратила чинність на підставі Закону № 2121-III від 07.12.2000}

Стаття 63. Обмеження вимог Національного банку

Національний банк не має права вимагати від банків, небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, виконання операцій та інших дій, не передбачених законами України та нормативними актами Національного банку.

{Стаття 63 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

Розділ XI

СЛУЖБОВЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

Стаття 64. Статус працівників Національного банку

{Установити, що у 2007 році працюючим пенсіонерам, на яких поширюється дія цього Закону, достроково призначена пенсія за віком (з урахуванням підпункту "г" пункту 1 статті 26 Закону України "Про зайнятість населення", пункту "в" частини другої статті 12 Закону України "Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему" та статті 21 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні") у період до досягнення пенсійного віку, передбаченого законодавством для відповідної категорії осіб, не виплачується згідно із Законом № 489-V від 19.12.2006; додатково див. Рішення Конституційного Суду № 6-рп/2007 від 09.07.2007}

{Установити, що у 2007 році пенсія за віком відповідно до цього Закону призначається лише при досягненні пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" згідно із Законом № 489-V від 19.12.2006}

{Установити, що з 1 січня 2007 року максимальний розмір пенсії або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством), призначених (перерахованих) у 2006-2007 роках відповідно до цього Закону не може перевищувати 12 мінімальних розмірів пенсії за віком, встановленої абзацом першим частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", а по інших категоріях пенсіонерів розмір пенсії або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством), призначених (перерахованих) у 2007 році, не може перевищувати 10 тисяч гривень на місяць згідно із Законом № 489-V від 19.12.2006}

{Установити, що розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством), призначених у 2006 році відповідно до цього Закону, не може перевищувати 12 мінімальних розмірів пенсії за віком, встановленої абзацом першим частини першої статті 28 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", згідно із Законом № 3235-IV від 20.12.2005}

{Установити, що у 2006 році достроково призначена пенсія за віком з урахуванням підпункту "г" пункту 1 статті 26 Закону України "Про зайнятість населення" у період до досягнення пенсійного віку, передбаченого законодавством для відповідної категорії осіб, працюючим пенсіонерам, на яких поширюється дія цього Закону, не виплачується згідно із Законом № 3235-IV від 20.12.2005}

Умови найму, звільнення, надання відпусток, службові обов'язки та права, система дисциплінарних стягнень, питання соціального захисту службовців Національного банку визначаються Правлінням Національного банку з урахуванням законодавства про працю. Тимчасово, по 30 вересня 2017 року, службовцям Національного банку (крім осіб з інвалідністю I та II груп, осіб з інвалідністю внаслідок війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"), у період роботи у Національному банку, пенсії, призначені відповідно до

законодавства України, розмір яких перевищує 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85 відсотків призначеного розміру, але не менше 150 відсотків прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.

{Частина перша статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законами № 213-VIII від 02.03.2015, № 541-VIII від 18.06.2015, № 911-VIII від 24.12.2015, № 889-VIII від 10.12.2015, № 1774-VIII від 06.12.2016, № 2148-VIII від 03.10.2017 - застосовується з 1 жовтня 2017 року}

Працівниками Національного банку є службовці та обслуговуючий персонал Національного банку. Службовцями вважаються особи, які безпосередньо беруть участь у виконанні функцій Національного банку та займають посади, передбачені штатним розписом.

Правління Національного банку визначає перелік посад працівників, трудовий договір з якими укладається у формі контракту.

{Статтю 64 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

{Частина четверту статті 64 виключено на підставі Закону № 889-VIII від 10.12.2015}

{Частина п'яту статті 64 виключено на підставі Закону № 889-VIII від 10.12.2015}

{Частина шосту статті 64 виключено на підставі Закону № 889-VIII від 10.12.2015}

До складу обслуговуючого персоналу Національного банку входять працівники, обов'язки яких безпосередньо не пов'язані із виконанням функцій Національного банку.

Структура та розмір оплати праці службовців Національного банку визначаються Правлінням Національного банку відповідно до законодавства про оплату праці.

{Частина восьма статті 64 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Розмір оплати праці обслуговуючого персоналу Національного банку встановлюється Правлінням Національного банку відповідно до норм законодавства про оплату праці.

Стаття 64¹. Правовий захист та гарантії

{Назва статті 64¹ в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

{Частина першу статті 64¹ виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Члени Правління Національного банку та інші службовці Національного банку, члени Ради Національного банку, залучені експерти не несуть відповідальності за будь-які дії або бездіяльність, якщо вони діяли на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Позови, подані проти таких осіб, вважаються позовами, поданими проти Національного банку. Національний банк забезпечує правовий захист членів Правління Національного банку, інших службовців Національного банку, членів Ради Національного банку, залучених експертів, у тому числі після їх звільнення з посади в Національному банку чи після припинення повноважень члена Ради Національного банку або припинення цивільно-правових відносин з Національним банком, у разі подання проти них позовів або їх участі в адміністративному чи кримінальному провадженні, що пов'язані із виконанням ними своїх повноважень у Національному банку або наданням послуг Національному банку. Національний банк здійснює правовий захист зазначених у цій частині осіб, у тому числі шляхом забезпечення надання їм правової допомоги адвокатами та іншими фахівцями в галузі права.

{Частина друга статті 64¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 1587-IX від 30.06.2021}

Шкода, заподіяна внаслідок рішень, дій та/або бездіяльності Національного банку (його працівників та/або залучених експертів), у тому числі шкода, заподіяна внаслідок професійної помилки працівників Національного банку та/або залучених експертів, відшкодовується Національним банком згідно із законодавством та страховими компаніями відповідно до умов договорів страхування (у разі їх укладення).

Національний банк відповідно до законодавства має право здійснювати страхування професійної відповідальності та страхування від нещасного випадку членів Правління Національного банку та інших службовців Національного банку.

Відшкодування Національним банком згідно із законодавством та страховими компаніями відповідно до умов договорів страхування (у разі їх укладення) шкоди, заподіяної внаслідок рішень, дій та/або бездіяльності Національного банку (його працівників та/або залучених експертів), у тому числі шкоди, заподіяної внаслідок професійної помилки, не звільняє винних осіб від адміністративної та/або кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством.

{Закон доповнено статтею 64¹ згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 65. Заборонена діяльність

На членів Правління Національного банку, інших службовців Національного банку та членів Ради Національного банку України поширюється дія Закону України "Про запобігання корупції". Члени Правління Національного банку та інші службовці Національного банку, члени Ради Національного банку зобов'язані дотримуватися обмежень після припинення своєї діяльності, а також вживати заходів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, передбачених Законом України "Про запобігання корупції".

{Частина перша статті 65 в редакції Закону № 524-IX від 04.03.2020; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Службовцям Національного банку, членам їхніх сімей, а також членам сімей членів Правління Національного банку та членів Ради Національного банку забороняється бути прямим чи опосередкованим власником акцій (часток, паїв) юридичної особи, державне регулювання та нагляд за діяльністю якої здійснює Національний банк, крім випадків, передбачених законодавством.

{Частина друга статті 65 в редакції Законів № 79-IX від 12.09.2019, № 1811-IX від 19.10.2021}

{Стаття 65 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002; в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 65¹. Обов'язки щодо захисту інтересів Національного банку

Члени Правління Національного банку та інші працівники Національного банку, члени Ради Національного банку при виконанні своїх обов'язків, визначених законом, з метою захисту інтересів Національного банку зобов'язані:

- 1) діяти на користь Національного банку та ставити інтереси Національного банку вище приватних інтересів;
- 2) не використовувати службове становище у власних приватних інтересах;
- 3) дотримуватися комунікаційної політики Національного банку;
- 4) уникати будь-яких ситуацій, внаслідок яких може виникнути конфлікт інтересів;
- 5) дотримуватися інших обов'язків, вимог та обмежень, визначених Кодексом етики працівників Національного банку.

{Закон доповнено статтею 65¹ згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 66. Збереження таємниці

Службовцям Національного банку забороняється розголошувати інформацію, що становить державну таємницю, банківську таємницю або іншу конфіденційну інформацію, яка стала відома їм у зв'язку з виконанням службових обов'язків, і в разі припинення роботи в Національному банку, крім випадків, передбачених законодавством України.

{Стаття 66 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Розділ XII

ОРГАНІЗАЦІЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ СТАТИСТИКИ, СТАТИСТИКИ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ, МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ, ЗОВНІШНЬОГО БОРГУ, СТАТИСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

{Назва розділу XII в редакції Законів № 541-VIII від 18.06.2015, № 1811-IX від 19.10.2021}

Стаття 67. Визначення звітності

Національний банк з метою виконання регулятивних та наглядових функцій визначає показники звітності, порядок їх формування та строки подання звітності до Національного банку, які є обов'язковими до виконання усіма суб'єктами господарювання, у тому числі:

- 1) для банків, розташованих на території України (резидентів і нерезидентів), відповідальних осіб банківських груп, учасників банківських груп, інших фінансових установ та юридичних осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, - для складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, статистичної інформації фінансових установ;
- 2) для усіх суб'єктів господарської діяльності (резидентів і нерезидентів) - для складання статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, здійснення валютного нагляду та оверсайту інфраструктур фінансового ринку.

{Пункт 2 частини першої статті 67 в редакції Закону № 1953-IX від 14.12.2021}

{Частина перша статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2922-III від 10.01.2002, № 3394-VI від 19.05.2011, № 541-VIII від 18.06.2015, № 2473-VIII від 21.06.2018, № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Надана банками, небанківськими фінансовими установами та іншими суб'єктами підприємницької діяльності інформація розголошенню не підлягає, крім випадків, передбачених законодавством України.

{Частина друга статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

Вимоги цієї статті не стосуються зведеної статистичної інформації, яка підлягає відкритому опублікуванню Національним банком.

Стаття 68. Публікації

З метою забезпечення гласності з питань діяльності банків та учасників ринку небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу Національний банк:

- 1) публікує на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку:
 - до 30 квітня наступного за звітним року - річну фінансову звітність Національного банку та річний звіт про управління Національного банку, затверджені Радою Національного банку;
 - до 30 числа другого місяця, наступного за звітним періодом, - фінансову звітність Національного банку за результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців;
- 2) публікує на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку інформацію з питань грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, діяльності банків, банківських

груп та підгруп банківських груп, учасників ринку небанківських фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, яка не належить до державної, банківської таємниці або іншої інформації з обмеженим доступом;

{Пункт 2 частини першої статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

3) надає для опублікування інформацію з питань грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу відповідно до міжнародних договорів;

4) забезпечує щомісячне інформування громадськості про рішення Правління Національного банку щодо процентних ставок та умов проведення трансакцій з банками, про факти, які є важливими для осіб, що функціонують на фінансовому ринку, а також про здійснювану ним політику рефінансування, валютну політику, у тому числі публікує інформацію про:

надані банкам кредити (на строк більше 30 календарних днів);

здійснення валютних інтервенцій з обов'язковим зазначенням виду операції (купівля/ продаж іноземної валюти), обсягу операції, виду валюти та курсу валютної інтервенції.

{Частина перша статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2478-VI від 09.07.2010, № 78-VIII від 28.12.2014, № 541-VIII від 18.06.2015, № 1587-IX від 30.06.2021; в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк інформує громадськість про свою діяльність шляхом опублікування відповідних відомостей на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку та в офіційних виданнях Національного банку, проведення прес-конференцій, виступів на радіо і телебаченні та в інший передбачений законом спосіб.

{Статтю 68 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010; в редакції Законів № 4395-VI від 09.02.2012, № 541-VIII від 18.06.2015}

{Частина третю статтю 68 виключено на підставі Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Власником зведеної інформації з питань діяльності банків, банківських груп та підгруп банківських груп, небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, є Національний банк, який встановлює режим доступу до неї відповідно до законодавства. Використання цієї офіційної інформації іншими органами для широкого публікування можливе лише з дозволу Національного банку або з посиланням на джерело її офіційного опублікування.

{Частина четверта статті 68 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

Національний банк у визначеному ним порядку розміщує на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку України інформацію щодо:

1) структури власності банків та складу банківських груп;

2) керівників банків;

3) керівників та власників істотної участі у банках, які були ліквідовані не з ініціативи їх власників;

4) структури власності та керівників небанківських фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, складу фінансових груп, що підлягають консолідованому нагляду з боку Національного банку відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії", а також керівників та власників істотної участі у небанківських фінансових установах, ліцензії яких були анульовані не з ініціативи їх власників.

{Частина п'яту статті 68 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

{Статтю 68 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 3024-VI від 15.02.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 541-VIII від 18.06.2015, № 629-VIII від 16.07.2015; в редакції Закону № 2210-VIII від 16.11.2017}

Національний банк розміщує (публікує) в установленому ним порядку на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку інформацію, пов'язану з порушенням банком (філією іноземного банку, небанківською фінансовою установою, іншою особою, державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за якими здійснює Національний банк) законів України та/або нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, із зазначенням назви банку (філії іноземного банку, небанківської фінансової установи, іншої особи, державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за якими здійснює Національний банк), а саме:

{Абзац перший частини шостої статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

загальні відомості щодо прийнятих рішень про невідповідність посадової особи банку, небанківської фінансової установи, іншої особи, державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за якими здійснює Національний банк, вимогам законодавства України;

{Абзац другий частини шостої статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

загальні відомості щодо застосованих заходів впливу у вигляді письмового застереження, укладання письмової угоди з банком, небанківською фінансовою установою, іншою особою, державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за якими здійснює Національний банк, накладення штрафу (у тому числі розмір штрафу) та відсторонення посадової особи банку (небанківської фінансової установи, іншої особи, державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за якими здійснює Національний банк) від посади, а також загальні відомості щодо порушень, за які застосовано вищезазначені заходи впливу;

{Абзац третій частини шостої статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

відомості про застосування заходів впливу у вигляді віднесення банку до категорії неплатоспроможних, відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, анулювання (відкликання) у небанківських фінансових установах, інших особах, державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за якими здійснює Національний банк, ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків та/або ліцензії Національного банку на здійснення валютних операцій;

{Абзац четвертий частини шостої статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

відомості про оскарження вищезазначених заходів впливу та про відповідне рішення суду, що набрало законної сили (за наявності).

{Статтю 68 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 361-IX від 06.12.2019}

Не підлягає оприлюдненню відповідно до частини шостої цієї статті інформація про:

персональні дані відсторонених від посад посадових осіб та посадових осіб, стосовно яких прийнято рішення про невідповідність їх вимогам законодавства України;

застосовані заходи впливу, якщо таке оприлюднення може мати негативний вплив, завдати шкоди та/або загрожувати стабільності банківської та/або фінансової системи або може мати вплив на досудове розслідування та/або судове провадження (крім узагальненої за такими банками, філіями іноземних банків, небанківськими фінансовими установами, іншими особами, державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за якими здійснює Національний банк, інформації без зазначення їх назв).

{Абзац третій частини сьомої статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1953-IX від 14.12.2021}

{Статтю 68 доповнено частиною сьомою згідно із Законом № 361-IX від 06.12.2019}

Розміщена (опублікована) згідно з цією статтею інформація про застосовані заходи впливу залишається доступною на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку протягом п'яти років з моменту розміщення (опублікування).

{Статтю 68 доповнено частиною восьмою згідно із Законом № 361-IX від 06.12.2019}

Розділ XIII

АУДИТ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

Стаття 69. Внутрішній аудит

Національний банк утворює підрозділ внутрішнього аудиту, який здійснює оцінювання ефективності процесів управління ризиками, внутрішнього контролю та виконання управлінських функцій, що забезпечуються структурними підрозділами Національного банку, у відповідності з міжнародними стандартами професійної практики внутрішнього аудиту.

Підрозділ внутрішнього аудиту діє на підставі положення, що затверджується Радою Національного банку.

Внутрішній аудит у структурних підрозділах Національного банку здійснюється згідно з порядком та річним планом, що затверджуються Радою Національного банку за поданням Аудиторського комітету.

Голова Національного банку має право ініціювати проведення позапланового внутрішнього аудиту у структурних підрозділах Національного банку.

Підрозділ внутрішнього аудиту діє незалежно при проведенні внутрішнього аудиту у структурних підрозділах Національного банку. Підрозділ внутрішнього аудиту регулярно інформує Раду Національного банку, Голову Національного банку та Правління Національного банку про результати проведення внутрішнього аудиту у структурних підрозділах Національного банку.

Керівник підрозділу внутрішнього аудиту призначається Радою Національного банку строком на п'ять років. Одна й та сама особа не може бути призначена керівником підрозділу внутрішнього аудиту більше ніж на два строки поспіль.

Керівником підрозділу внутрішнього аудиту може бути особа, яка відповідає вимогам, встановленим частиною третьою статті 10 цього Закону, а також має досвід роботи у відповідних сферах (аудиту, бухгалтерського обліку, управління ризиками) не менше п'яти років.

На керівника підрозділу внутрішнього аудиту також поширюються обмеження, встановлені частиною п'ятою статті 20 цього Закону.

Керівник підрозділу внутрішнього аудиту звільняється з посади Радою Національного банку за наявності підстав, визначених у частині десятій статті 20 цього Закону.

{Частина дев'ята статті 69 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

{Стаття 69 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Стаття 70. Зовнішній аудит

Аудит річної фінансової звітності Національного банку, складеної за міжнародними стандартами фінансової звітності, проводиться не рідше одного разу на рік аудиторською фірмою, яка має досвід проведення аудиту фінансової звітності центральних банків. Аудит річної фінансової звітності Національного банку проводиться за міжнародними стандартами аудиту.

{Частина перша статті 70 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3624-IX від 21.03.2024}

Рада Національного банку затверджує аудиторську фірму для перевірки річної фінансової звітності Національного банку за результатами проведення процедури закупівлі відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель.

{Частина друга статті 70 із змінами, внесеними згідно із Законами № 541-VIII від 18.06.2015, № 114-IX від 19.09.2019, № 122-IX від 20.09.2019; в редакції Закону № 79-IX від 12.09.2019; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3624-IX від 21.03.2024}

Одна й та сама аудиторська фірма не має права проводити аудит річної фінансової звітності Національного банку більше ніж 10 років поспіль.

{Частина третя статті 70 із змінами, внесеними згідно із Законами № 541-VIII від 18.06.2015, № 3624-IX від 21.03.2024}

Рахункова палата в порядку здійснення контролю за надходженням коштів до Державного бюджету України та використання коштів Державного бюджету України здійснює перевірку виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку.

{Частина четверта статті 70 із змінами, внесеними згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015}

{Стаття 70 в редакції Закону № 2478-VI від 09.07.2010}

Розділ XIV ОСОБЛИВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 71. Обмеження діяльності

Національному банку забороняється:

1) бути акціонером або учасником банків та інших підприємств, установ, крім передбачених законом випадків;

{Пункт 1 частини першої статті 71 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5178-VI від 06.07.2012}

2) здійснювати операції з нерухомістю, крім тих, що пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку та його установ;

3) здійснювати торговельну, виробничу, страхову та іншу діяльність, яка не відповідає функціям Національного банку;

4) надавати кредити, позики юридичним та фізичним особам, крім випадків, передбачених цим Законом.

{Частиною першою статті 71 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

Обмеження, встановлені частиною першою цієї статті, не стосуються:

1) набуття з метою покриття заборгованості Національного банку будь-яких прав та активів за умови їх відчуження в найкоротший строк;

2) випадків, передбачених статтею 42 цього Закону;

3) створення підприємств, установ для забезпечення діяльності Національного банку та виконання ним визначених цим Законом функцій;

{Пункт 3 частини другої статті 71 в редакції Закону № 1811-IX від 19.10.2021}

4) виробничої діяльності Банкнотно-монетного двору, фабрики банкнотного паперу та Державної скарбниці України, яка здійснюється відповідно до положень, затверджених Правлінням Національного банку.

{Частиною другою статті 71 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 4395-VI від 09.02.2012}

{Пункт 5 частини другої статті 71 виключено на підставі Закону № 1670-VIII від 06.10.2016}

Стаття 72. Податковий режим

Національний банк сплачує податки відповідно до законів України з питань оподаткування.

Стаття 73. Переважне і безумовне право

Національний банк має переважне і безумовне право задовольняти будь-яку основу на здійсненому рефінансуванні банку вимогу, оформлену у встановленому законом порядку, за якою настав строк погашення.

{Частина перша статті 73 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2922-III від 10.01.2002}

Переважне і безумовне право реалізується Національним банком шляхом списання у безспірному порядку заборгованості з рахунків банку і відчуження майна, що перебуває у заставі як забезпечення вимог Національного банку, та задоволення вимог за рахунок чистого доходу від їх відчуження. Національний банк здійснює відчуження майна, набутого у власність, у рахунок погашення боргу за наданими банкам кредитами для підтримки ліквідності у визначеному ним порядку, без погодження з іншими органами державної влади.

{Частина друга статті 73 в редакції Закону № 541-VIII від 18.06.2015}

Національний банк України також застосовує право безспірного списання коштів з кореспондентського рахунку банку на користь Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у разі звернення Фонду в порядку, встановленому Законом України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

{Статтю 73 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 4452-VI від 23.02.2012}

Частини перша і друга цієї статті не поширюються на банки, віднесені до категорії неплатоспроможних, які виводяться Фондом з ринку відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

{Статтю 73 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1586-VII від 04.07.2014}

{Закон доповнено статтею 73 згідно із Законом № 1919-III від 13.07.2000}

Стаття 74. Оскарження рішень, дій або бездіяльності Національного банку чи його посадових та службових осіб

Рішення (нормативно-правові акти чи індивідуальні акти), дії або бездіяльність Національного банку чи його посадових та службових осіб можуть бути оскаржені до суду виключно з метою встановлення їх законності. Особливості оскарження окремих рішень Національного банку встановлюються законом.

Оскарження рішення, акта або дії Національного банку не зупиняє їх виконання. Забезпечення позову шляхом зупинення дії рішень Національного банку, а також встановлення для Національного банку, його посадових та службових осіб заборони або обов'язку вчиняти певні дії, обов'язку утримуватися від вчинення певних дій, не допускаються.

{Закон доповнено статтею 74 згідно із Законом № 541-VIII від 18.06.2015; в редакції Закону № 590-IX від 13.05.2020}

Розділ XV ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, за винятком частин дев'ятої та десятої статті 10 цього Закону, які набирають чинності з дня формування Ради Національного банку України у повному складі Президентом України та Верховною Радою України.

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1658-III від 20.04.2000}

2. Рада Національного банку має бути сформована протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом. На період формування Ради Національного банку її функції щодо грошово-кредитної політики виконує Правління Національного банку.

3. Вважати такими, що втратили чинність:

розділи II та V Закону України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 25, ст.281);

Постанову Президії Верховної Ради України "Про Статут Національного банку України" від 7 жовтня 1991 року.

4. Кваліфікаційні вимоги до членів Ради Національного банку та Голови Національного банку, визначені цим Законом, поширюються на осіб, які призначаються на посади члена Ради Національного банку та Голови Національного банку після набрання чинності Законом України від 9 липня 2010 року "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національного банку України".

Члени Ради Національного банку, призначені на посади до дня набрання чинності Законом України від 9 липня 2010 року "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національного банку України", продовжують здійснювати свої повноваження до закінчення строку, на який вони були призначені.

{Розділ XV доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

5. Національному банку у тримісячний строк з дня набрання чинності Законом України від 9 липня 2010 року "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національного банку України" сформувати склад Правління Національного банку відповідно до запроваджених ним вимог та привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

{Розділ XV доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 2478-VI від 09.07.2010}

6. Установити, що Національний банк здійснює відрахування до загальних резервів згідно із статтею 5¹ цього Закону поки сума загальних резервів у 2014, 2015 та 2016 роках не дорівнюватиме у ці роки відповідно 4, 7 та 10 відсотків обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку.

Надати право Національному банку у першому кварталі 2015 року здійснити перерахування прибутку до Державного бюджету України, але не більше 25 відсотків від річної суми.

{Розділ XV доповнено пунктом 6 згідно із Законом № 80-VIII від 28.12.2014 з урахуванням змін, внесених Законом № 217-VIII від 02.03.2015}

7. Вимоги, визначені пунктами 6 та 8 частини п'ятої статті 10 цього Закону, не застосовуються до осіб, які входили до складу органів управління або колегіальних органів санаційного банку, створеного Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України "Про банки і банківську діяльність".

{Розділ XV доповнено пунктом 7 згідно із Законом № 1811-IX від 19.10.2021}

8. Зупинити тимчасово, на період дії воєнного стану, уведеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, дію пункту 4 частини першої статті 42 (в частині заборони купівлі цінних паперів в емітента) та статті 54 цього Закону.

{Розділ XV доповнено пунктом 8 згідно із Законом № 2118-IX від 03.03.2022; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2120-IX від 15.03.2022}

9. Установити, що у 2022 році положення цього Закону щодо прибутку до розподілу застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених пунктом 10 цього розділу.

{Розділ XV доповнено пунктом 9 згідно із Законом № 2120-IX від 15.03.2022}

10. Національному банку у першому кварталі 2022 року до підтвердження зовнішнім аудитором та затвердження Радою Національного банку річної фінансової звітності за 2021 рік перерахувати до державного бюджету суму частини прибутку до розподілу, визначену Правлінням Національного банку відповідно до наданої аудиторській фірмі на підтвердження у складі річної фінансової звітності.

{Розділ XV доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 2120-IX від 15.03.2022}

11. З дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг" вимоги Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" не застосовуються до нормативно-правових актів Національного банку, що мають ознаки регуляторних актів.

{Розділ XV доповнено пунктом 11 згідно із Законом № 3498-IX від 22.11.2023}

11¹. Установити, що у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (далі в цьому пункті - воєнний стан), положення статті 71 цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених цим пунктом.

Надати Національному банку право для забезпечення потреб держави у відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України безоплатно передавати у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку до сфери управління Міністерства оборони України майно, набуте Національним банком у власність у рахунок погашення боргу за наданими банкам кредитами для підтримки ліквідності. Після припинення чи скасування воєнного стану процедура передачі Національним банком такого майна, розпочата у період дії воєнного стану, завершується відповідно до законодавства, що діяло у період дії воєнного стану.

{Розділ XV доповнено пунктом 11 згідно із Законом № 3518-IX від 09.12.2023; пункт 11 розділу XV вважати пунктом 11¹ згідно із Законом № 3624-IX від 21.03.2024}

12. Установити, що протягом двох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, Національний банк визначає, яке майно, передане ним до сфери управління Міністерства оборони України відповідно до пункту 11¹ цього розділу, має бути повернуто Національному банку та у який строк, а також яке майно передано Міністерству оборони України безповоротно. Міністерство оборони України передає Національному банку у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку та у визначений Національним банком строк майно, визначене Національним банком як таке, що підлягає поверненню.

{Розділ XV доповнено пунктом 12 згідно із Законом № 3518-IX від 09.12.2023; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3624-IX від 21.03.2024}

13. Установити, що у 2024 році положення цього Закону щодо прибутку до розподілу застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених пунктом 14 цього розділу.

{Розділ XV доповнено пунктом 13 згідно із Законом № 3624-IX від 21.03.2024}

14. Національний банк має право у 2024 році, до підтвердження зовнішнім аудитором та затвердження Радою Національного банку річної фінансової звітності за 2023 рік, за зверненням Міністерства фінансів України здійснити перерахування до державного бюджету 80 відсотків суми частини прибутку до розподілу, визначеної Правлінням Національного банку відповідно до наданої аудиторській фірмі на підтвердження у складі річної фінансової звітності. Решта суми частини прибутку до розподілу перераховується Національним банком до державного бюджету відповідно до статті 5¹ цього Закону.

{Розділ XV доповнено пунктом 14 згідно із Законом № 3624-IX від 21.03.2024}

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ
20 травня 1999 року
№ 679-XIV

Про Національний банк України
Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV
Редакція від **19.04.2024**, підстава — [3624-IX](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/679-14>

Законодавство України
станом на 18.07.2024
чинний

Публікації документа

- **Голос України** від 22.06.1999
- **Урядовий кур'єр** від 01.07.1999
- **Офіційний вісник України** від 02.07.1999 — 1999 р., № 24, стор. 2, стаття 1087, код акта 7915/1999
- **Відомості Верховної Ради України** від 23.07.1999 — 1999 р., № 29, стаття 238